

САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ
ХОРОО

САНХҮҮГИЙН САЛБАРЫН ТОЙМ

2021 ОНЫ 2 ДУГААР УЛИРАЛ

АГУУЛГА

I. ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

8

Хүртээмжтэй байдал

10

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

12

Ашигт ажиллагаа

15

Тогтвортой байдал

17

Бодлого зохицуулалт

18

II. ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

22

Хүртээмжтэй байдал

26

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

29

Ашигт ажиллагаа

31

Тогтвортой байдал

32

Бодлого зохицуулалт

33

III. БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

36

Хүртээмжтэй байдал

41

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

44

Ашигт ажиллагаа

48

Тогтвортой байдал

50

Бодлого зохицуулалт

52

IV. ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв	Хүртээмжтэй байдал	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ	Ашигт ажиллагаа	Тогтвортой байдал	Бодлого зохицуулалт
56	58	62	66	68	70

V. ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САН

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв	Хүртээмжтэй байдал	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ	Ашигт ажиллагаа	Тогтвортой байдал
74	75	77	78	79

VI. ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛ

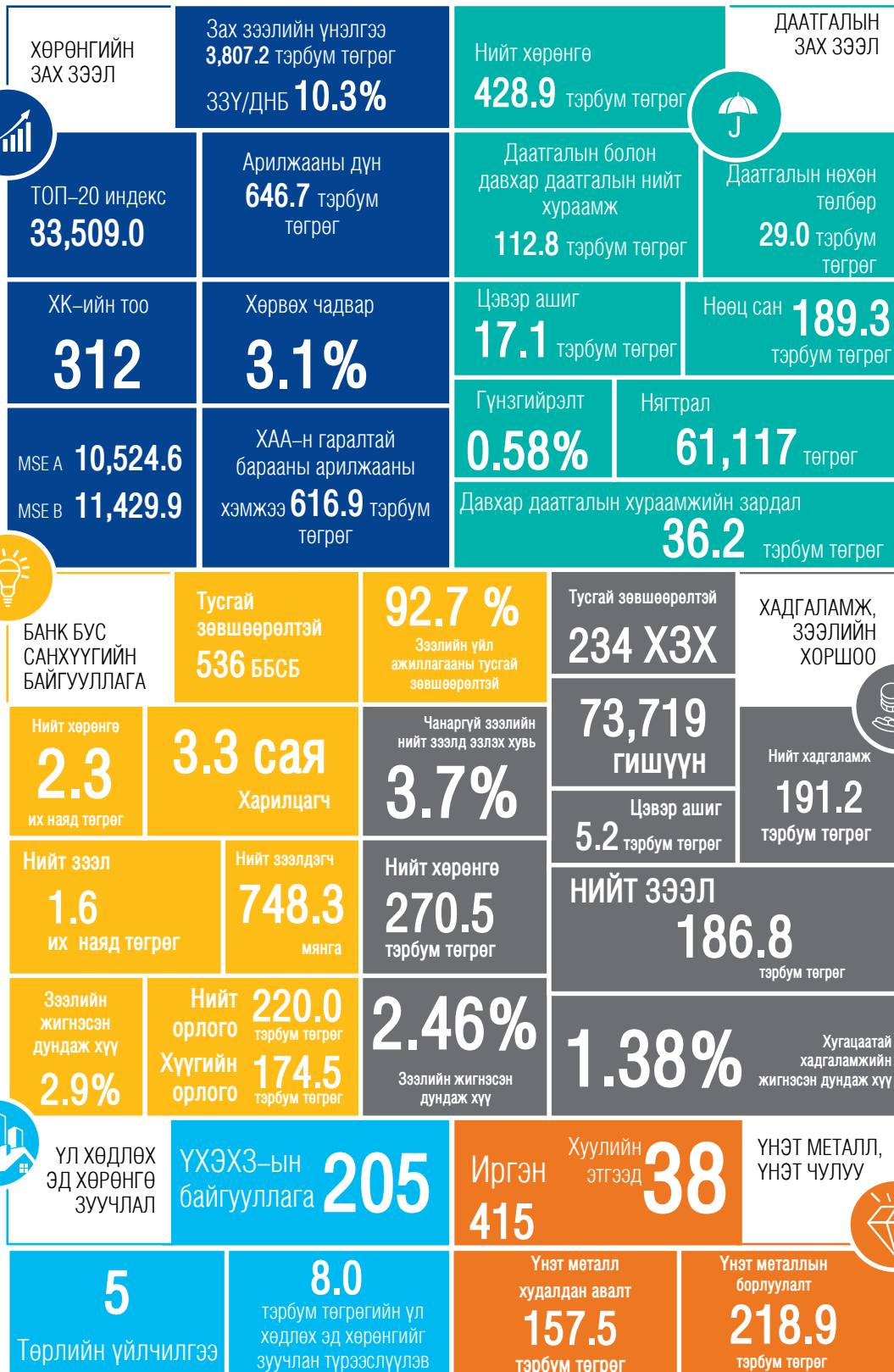
Салбарын төлөв	Хүртээмжтэй байдал	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ	Бодлого зохицуулалт
82	83	84	86

VII. ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ

Салбарын төлөв	Хүртээмжтэй байдал	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ	Бодлого зохицуулалт
90	91	92	93

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

АНУ	Америкийн Нэгдсэн Улс	ХБНГУ	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс
АХБ	Азийн хөгжлийн банк	ХБҮЦ	Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас
ББСБ	Банк бус санхүүгийн байгууллага	ХОМК	Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани
БНХАУ	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс	ХОС	Хөрөнгө оруулалтын сан
БНСУ	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс	ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	МАPIX	Монголын хөдөө аж ахуйн барааны үнийн индекс
ЗГҮЦ	Засгийн газрын үнэт цаас	ТӨХХК	Төрийн өмчит хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ЗЖДХ	Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү	AFI	Alliance for Financial Inclusion / Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг/
ЗЗҮ	Зах зээлийн үнэлгээ	ATM	Automated teller machine /Автомат теллер машин/
МИК	Монголын ипотекийн корпораци	ESG	Environmental, Social, Governance /Байгаль орчин, нийгэм, засаглал/
МХЗХҮХ	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршооны үндэсний холбоо	JICA	Japan International Cooperation Agency /Японы олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага/
МХБ	“Монголын хөрөнгийн бирж” ХК	IAIS	International Association of Insurance Supervisors /Олон улсын даатгалын зохицуулагчдын холбоо/
МҮЦБ	“Монголын үнэт цаасны бирж” ХК	IPO	Initial public offering /Олон нийтэд хувьцаагаа санал болгох/
НҮБ	Нэгдсэн үндэсний байгууллага	FPO	Follow up on public offering /Нэмэлт хувьцаа гаргах/
СЗХ	Санхүүгийн зохицуулах хороо	MSE	Mongolian stock exchange /Монголын хөрөнгийн бирж/
ТДЦА	Татварын дараах цэвэр ашиг	UNEP FI	Нэгдсэн үндэсний байгууллагын Байгаль орчны хөтөлбөрийн санхүүжилтийн санаачилга
ТЗК	Тусгай зориулалтын компани		
ОУСК	Олон улсын санхүүгийн корпораци		
УУГ	Улсын үйлдвэрийн газар		
ҮХЭХЗ	Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлал		
ҮЦК	Үнэт цаасны компани		
ҮЦТХТ	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв		
ХААБ	Хөдөө аж ахуйн бирж		
ХЖДХ	Хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү		
ХЗХ	Хадгаламж, зээлийн хоршоо		
ХНХ	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө		
ХК	Хувьцаат компани		

ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Зах зээлийн үнэлгээ

3,807.2
тэрбум төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Дансны тоо
2,414,684

Хүртээмжтэй байдал

Нийт арилжааны дүн
646.7 тэрбум
төгрөг

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

ҮЦК-ийн хөрөнгө

135.4

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

ТОП-20 индексийн
хэлбэлзэл

6,052.0

Бодлого зохицуулалт

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

Үнэт цаасны зах зээлд нийт **578** зохицуулалттай этгээд, хувьцаат компани үйл ажиллагаа явуулж байна

Арилжаа эрхлэх 2	Төвлөрсөн хадгаламж, үнэт цаасны арилжааны төлбөрийн 1	Барьцаат үнэт цаасны хөрөнгийн багцын бүртгэл хянагч 1
ХОМК 26	Тооцооны 2 /давхардсан/	Кастодиан 3
Андеррайтерийн зөвшөөрөлтэй банк 2	Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах 7	ХК 312
ҮЦК* 54	ХАА түүхий эдийн арилжаа эрхлэх 1	ХАА түүхий эдийн брокер 12
ҮЦЗЗ-д аудитын үйлчилгээ үзүүлэх 60	ҮЦЗЗ-д хөрөнгийн үнэлгээний үйлчилгээ үзүүлэх 25	ҮЦЗЗ-д хуулийн үйлчилгээ үзүүлэх 35
Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан 2	Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргагч 34 /ТЗК/	

*ҮЦК-д брокер, дилер, андеррайтер болон хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагыг хамаатуулна.

Үнэт цаасны арилжаа /тэрбум төгрөг/

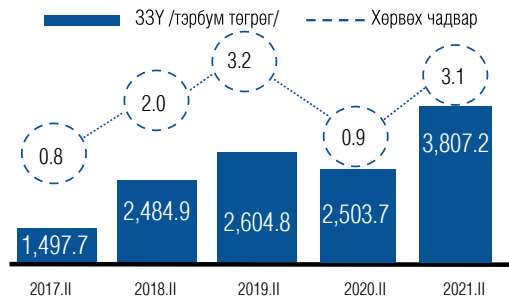

Зах зээлийн үнэлгээ болон хөрвөх чадвар

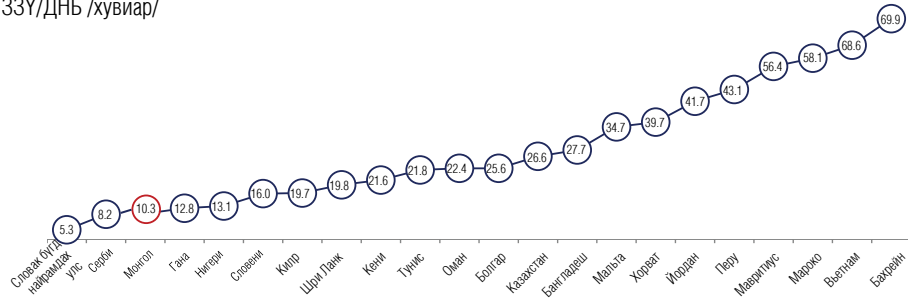
- Нийт зах зээлийн үнэлгээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 52.1 хувиар өсөж 3.8 их наяд төгрөгт хүрсэн бол хөрвөх чадвар 2.2 пунктээр өсөж 3.1 хувьд хүрлээ.
- Хөрвөх чадвар нэмэгдэхэд хувьцааны арилжааны хэмжээ 96.0 тэрбум төгрөгөөр буюу 407.7 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Үнэт цаасны зах зээлийн арилжаа

- 2021 оны 2 дугаар улиралд нийт 646.7 тэрбум төгрөгийн үнэт цаас зах зээлд арилжаалагдсан бөгөөд энэ нь 2020 оны 2 дугаар улирлаас 22 дахин өссөн бол, 2017 оны 2 дугаар улирлаас 26.2 хувиар өссөн.
- Нийт арилжааны 80.0 хувийг компанийн бондын, 0.9 хувийг хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн, 0.6 хувийг хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны, 18.5 хувийг хувьцааны арилжаа тус тус эзэлж байна.

ЗЗУ/ДНБ /хувиар/

- Монголын Үнэт цаасны зах зээлийн үнэлгээг ДНБ-д харьцуулсан дүнг FTSE жагсаалтад багтах frontier зах зээлийн улс орнуудтай харьцуулахад 3 дугаарт жагсаж байна. Энэ нь бусад ижил төстэй орнуудтай харьцуулахад харьцангуй доогуур үзүүлэлт юм.

ТОП 20 33,509.0

MSE A 10,524.6

MSE Б 11,429.9

Үнэт цаасны зах зээлийн индекс

- ТОП-20 Индекс өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 17,300.1 нэгжээр буюу 106.7 хувиар өссөн.
- MSE A индекс өмнөх оны мөн үеэс 2,462.1 нэгжээр буюу 30.5 хувиар өссөн.
- MSE Б индекс өмнөх оны мөн үеэс 3,949.1 нэгжээр буюу 52.8 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

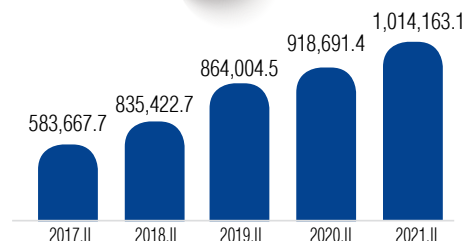

2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХААБ-ээр нийт 616.9 тэрбум төгрөгийн бараа бүтээгдэхүүн арилжаалагдсан нь өмнөх оны мөн үеэс 454.8 тэрбум төгрөгөөр буюу 280.5 хувиар өссөн үзүүлэлт бөгөөд 5 төрлийн бүтээгдэхүүн арилжигджээ.

ХАА-н биржийн МАРИХ индекс

ХААБ-ээс тооцон гаргадаг Монголын хөдөө аж ахуйн индекс буюу МАРИХ 2021 оны 2 дугаар улиралд 1,014,163.1 нэгжид хүрсэн нь 2020 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад 95,471.7 нэгжээр буюу 10.4 хувиар, 2017 оны мөн үетэй харьцуулахад 73.8 хувиар тус тус өссөн.

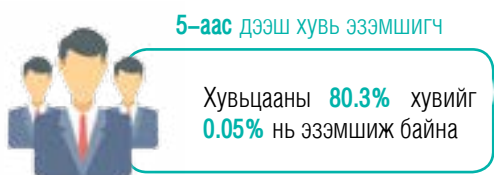
ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ТОП-20 ИНДЕКСЭД БАГТАХ ХК-УУДЫН САЛБАРЫН АНГИЛАЛ /ЗЗҮ-ЭЭР/

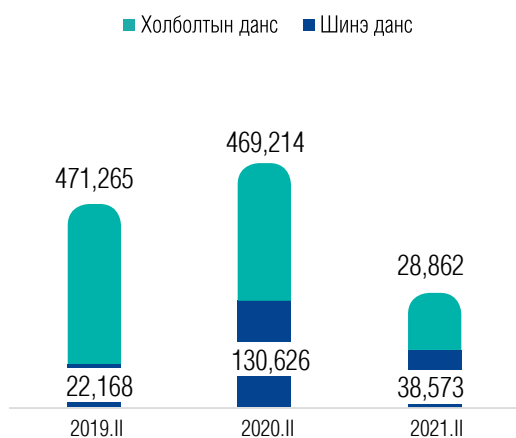

ХУВЬЦААНЫ ТӨВЛӨРӨЛ

- ТОП 20 индексэд ХК-уудын төвлөрлийг тооцож үзэхэд хэт төвлөрөлтэй буюу нийт хувьцааны 80.3 хувийг нийт хувьцаа эзэмшигчдийн 0.05 хувь нь эзэмшиж байна.

НЭЭГДСЭН ДАНСНЫ ТОО

- 2021 оны 2 дугаар улиралд 28,862 данс шинээр нээгдэж нийт нээгдсэн дансны тоо 2,414,684-т хүрсэн бол 38,573 холболтын данс нээгдэж холболтын дансны тоо 416,008-т хүрлээ.
- 2020 оны мөн үетэй харьцуулахад нийт дансны тоо 5.1 хувиар нэмэгдсэн.

НИЙТ НЭЭГДСЭН ДАНСНЫ ТОО
/ӨССӨН ДҮНГЭЭР/

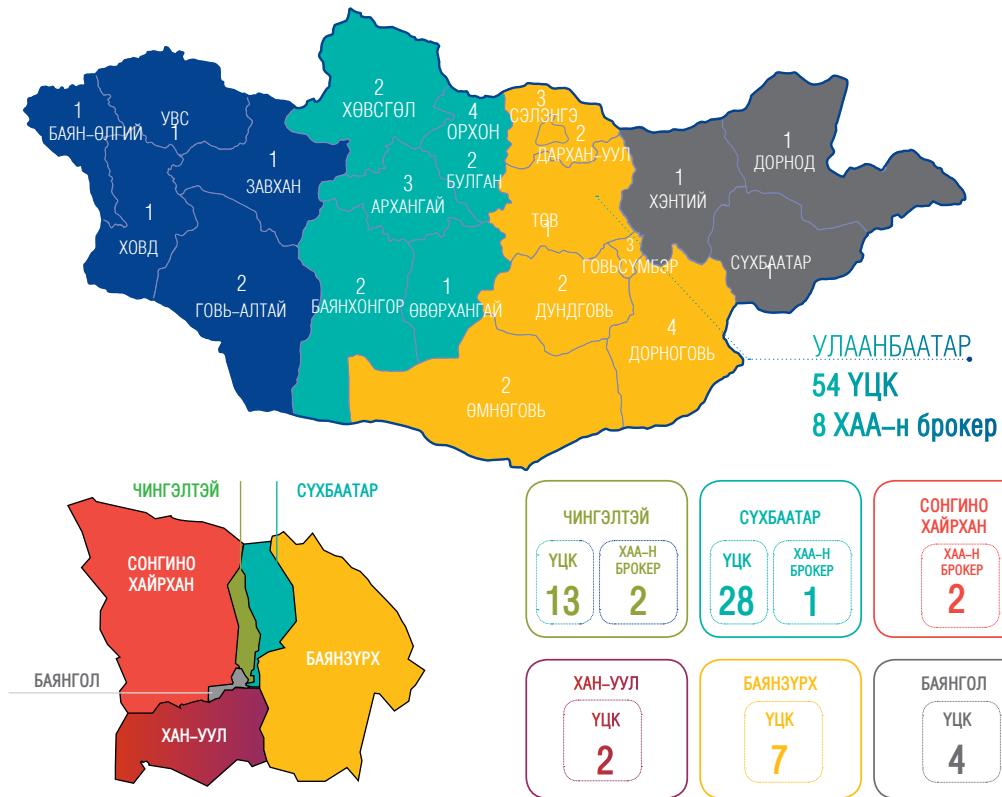
2,414,684

ҮЦТХТ–Д БҮРТГЭЛТЭЙ ҮНЭТ ЦААС

ҮЦК БОЛОН ХАА–Н БРОКЕРЫН КОМПАНИУДЫН БАЙРШИЛ

- 2021 оны 2 дугаар улиралд нийт 54 ҮЦК болон тэдгээрийн 40 салбар үйл ажиллагаа явуулав.
- 2021 оны 2 дугаар улиралд нийт 12 ХАА–н брокер үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 8 нь Улаанбаатар хотод, 4 нь орон нутагт байршиж байна.

САЛБАР ТӨЛӨӨЛӨГЧИД

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖАА

- 2021 оны 2 дугаар улиралд нийт хувьцааны арилжаа 119.6 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь 2017 оны мөн үетэй харьцуулахад 8.8 дахин, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4.1 дахин тус тус өсжээ.

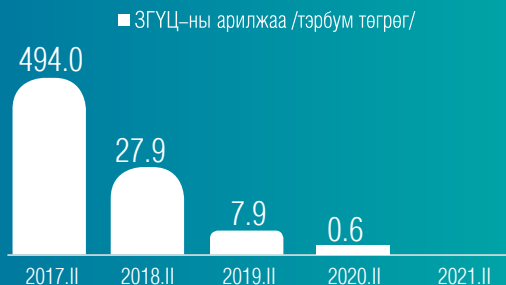

ШИГТГЭЭ.

“Говь” ХК 1500 ажилтнаа хувьцаагаар урамшуулах хөтөлбөрийг эхлүүлсэн. “Говь” ХК нь 2007 онд хувьчлагдсанаас хойш өнөөдрийг хүртэл нийт 148 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийж, борлуулалтын орлогыг 11 дахин, хувьцааны ханшийг 13 дахин өсгөсөн. Тус ажилчдаа хувьцаагаар урамшуулах хөтөлбөрийн хүрээнд нийт 800,900 ширхэг хувьцааг ажилчдын нэр дээрх дансанд худалдан авч байршуулсан.

ЗГҮЦ-НЫ АРИЛЖАА

- 2021 оны 2 дугаар улиралд ЗГҮЦ-ны арилжаа явагдаагүй. Зураглалд 2017–2020 оны 2 дугаар улирлын ЗГҮЦ-ны арилжааг харууллаа.

КОМПАНИЙН ӨРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН АРИЛЖАА

- 2021 оны 2 дугаар улиралд компанийн бондын арилжаа 517.5 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь 2017 оны мөн үетэй харьцуулахад 85.2 дахин, 2019 оны мөн үетэй харьцуулахад 102.5 дахин тус тус өсчээ.

КОМПАНИЙН БОНДЫН АНХДАГЧ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖАА

- “Эрдэнэс таван толгой” ХК-ний гаргасан “ЭТТ Бонд” буюу орлогоор баталгаажсан 100,000 төгрөг болон 100 ам.долларын нэрлэсэн үнэтэй, хоёр жилийн хугацаатай бондын зах зээлийн арилжааг амжилттай арилжсан. Үнэт цаасны арилжаанд нийт 973 иргэн, ААН оролцож, 2.7 сая захиалга ирүүлснээр 347.7 тэрбум төгрөг, банкуудын дахин санхүүжилтийн гэрээний дагуу 330 тэрбум төгрөг буюу нийт 677.7 тэрбум төгрөгийн багцын санхүүжилтийг бүрдүүллээ.
- “Инвекор ББСБ” ХК-ийн гаргаж буй “Инвекор Бонд”-ын 1-р транчийн 100,000 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй, хоёр жилийн хугацаатай, жилийн 13 хувийн хүүтэй өрийн хэрэгслийн анхдагч зах зээлийн захиалгыг амжилттай явуулсан ба тус арилжаанд стратегийн 11, олон нийтийн 61 хөрөнгө оруулагчаас нийт 72 захиалга ирүүлж, 8.0 тэрбум төгрөгийг татан төвлөрүүллээ.
- “ЛэндМН ББСБ” ХК-ийн 100,000 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй, хоёр жилийн хугацаатай, жилийн 14 хувийн хүүтэй “ЛэндМН Бонд”-ыг арилжсан ба тус арилжаанд нийт 504 иргэн, ААН-ийн 505 захиалга ирүүлж, 5.0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг амжилттай татан төвлөрүүллээ.

ХӨРӨНГӨӨР БАТАЛГААЖСАН ҮНЭТ ЦААС

- Орон сууцны санхүүжилтийн урт хугацааны тогтвортой тогтолцоог бий болгох зорилгоор 2013 оноос ипотекийн бага хүүтэйгээр орон сууцны зээлийг иргэдэд олгож эхэлсэн. Өнөөгийн байдлаар “МИК ОССК” ХХК-аас 25 ТЗК үүсгэн байгуулж, нийт 83,539 зээлдэгчийн ипотекийн зээлийг үнэт цаасжуулж 4.4 их наяд төгрөгийн хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасыг СЗХ бүртгээд байна. Монгол Улсад хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасыг үл хөдлөх хөрөнгийн зээлээр баталгаажуулж ирсэн бөгөөд 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт 61,538 зээлдэгчийн 2.96 их наяд төгрөгийн баталгаат үнэт цаасны үлдэгдэлтэй байна.
- “Коронавируст халдварын цар тахлын үед санхүү, эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, төрийн үйлчилгээнд цахим шилжилт хийх арга хэмжээ”-ний 6.5-д заасны дагуу “Нийслэлийн Орон Сууцны Корпораци” хаалттай ХК-аас 3 ТЗК-г үүсгэн байгуулж, нийт 87.9 тэрбум төгрөгийн орон сууцны түрээсийн орлогоор баталгаажсан үнэт цаасыг бүртгэн, 867 төрийн албан хаагчийг түрээслээд өмчлөх хөтөлбөрт хамруулаад байна. Тайлант улиралд “НОСК гурав ТЗК” ХХК-ийн 13.9 тэрбум төгрөгийн үнийн дүн бүхий хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасыг бүртгээд байна.

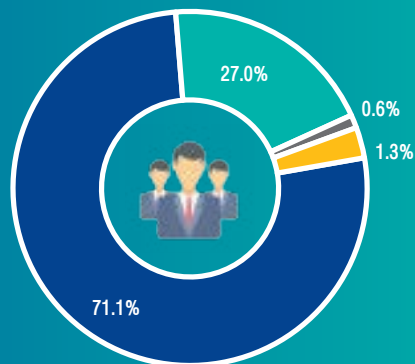
Хөрөнгийн зах зээлийн оролцогчдын хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргах сонирхол нэмэгдэж байгаа бөгөөд суурь хөрөнгийн төрөл нэмэгдсээр байна. Тухайлбал:

1. Үүрэн телефоны операторын гаргасан хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас;
2. Орон сууцны түрээсийн орлогод суурилсан хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас;
3. Банк бус санхүүгийн байгууллагуудын зээлээр баталгаажсан үнэт цаасыг арилжаа эрхлэх байгууллагаар дамжуулан олон нийтэд анх удаа нээлттэй арилжаалсан.

*“Монголын актив удирдлагын корпораци” ХХК нь оноосон нэрээ өөрчлөн
“Үнэт цаас санхүүжилтийн корпораци” ХХК болгосон.

АРИЛЖААНЫ БҮТЭЦ /ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧДААР/

- Арилжаанд оролцогчдын дийлэнх хувийг дотоодын иргэн эзэлж байгаа бөгөөд 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар дотоодын иргэний хийсэн арилжааны гүйлгээ 27.0 хувийг, дотоодын ААН-ийн хийсэн арилжааны гүйлгээ 71.1 хувийг тус тус эзэлж байна. Харин гадаадын ААН-ийн хийсэн арилжааны гүйлгээ 1.3 хувийг, гадаадын иргэний хийсэн арилжааны гүйлгээ 0.6 хувийг эзэлж байна.

○ Дотоодын ААН, 71.1%

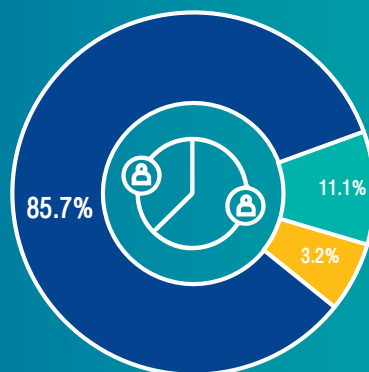
● Гадаадын ААН, 1.3%

○ Дотоодын иргэн, 27.0%

● Гадаадын иргэн, 0.6%

ХУВЬЦААНЫ ӨМЧИЙН БҮТЭЦ

- 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар СЗХ-ны үнэт цаасны бүртгэлд нийт 312 ХК бүртгэлтэй байна.
- Өмчийн бүтцийг задлан харвал нийт ХК-ийн 85.7 хувь нь хувийн өмчит, 11.1 хувь нь төрийн өмчит, 3.2 хувь нь төрийн өмчийн оролцоотой байна.

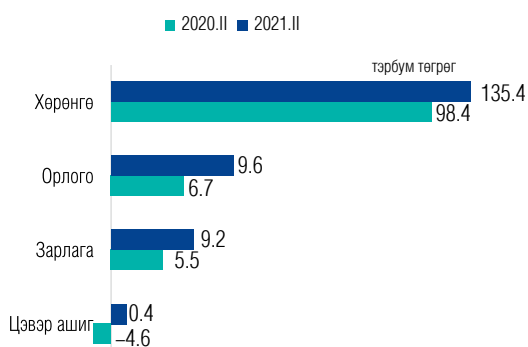

○ Хувийн өмчит 85.7%

● Төрийн өмчит оролцоотой 3.2%

○ Төрийн өмчит 11.1%

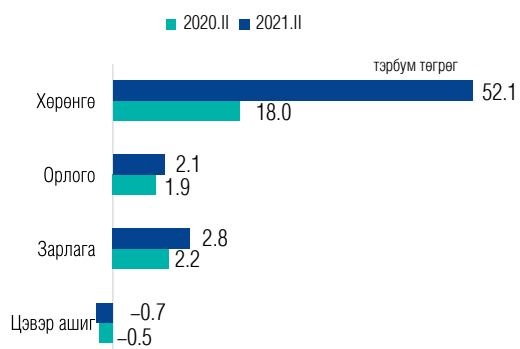
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

ҮЦК-ИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

- ҮЦК-уудын нийт хөрөнгө 2021 оны 2 дугаар улиралд 135.4 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 37.6 хувиар өссөн үзүүлэлт юм.
- 2020 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад орлого 2.9 тэрбум төгрөгөөр, зарлага 3.7 тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн ба цэвэр ашиг 0.4 тэрбум төгрөг байна.

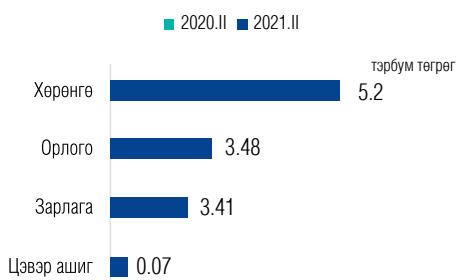
ХОМК-ИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

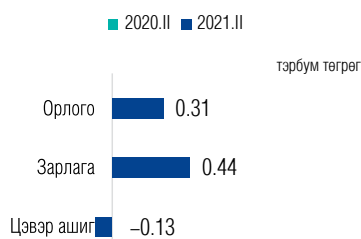
ҮЦК-ИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

- ХОМК-уудын нийт хөрөнгө 2021 оны 2 дугаар улиралд 52.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 189.4 хувиар өссөн үзүүлэлт юм.
- 2020 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад орлого 0.2 тэрбум төгрөгөөр, зарлага 0.6 тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн ба цэвэр алдагдал 0.7 тэрбум төгрөг байна.

ХААБ-ИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

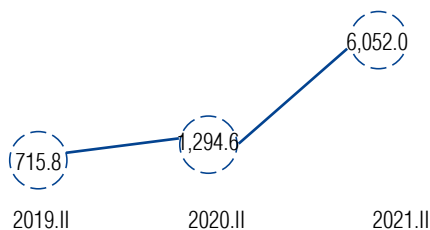
КАСТОДИОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

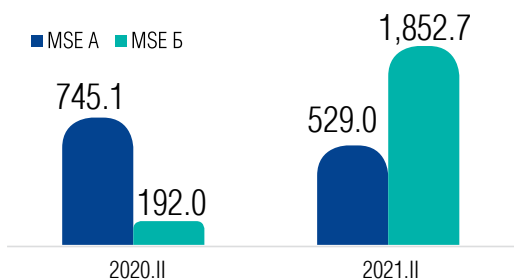
ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

ТОП-20 ИНДЕКСИЙН ХЭЛБЭЛЗЭЛ

- Хувьцааны үнийн хэлбэлзлийг ТОП-20 индексийн хүрээнд тооцон гаргадаг ба түүний арифметик дундажаас хазайх стандарт хазайлтад суурилан тооцоход 4,948.13 нэгжээс 7422.2 нэгжийн хооронд хэлбэлзвэл эрт илрүүлэх дохиоллын системийн шар бүс буюу анхаарах цэг, 7422.2 нэгжээс дээш дүнгээр хэлбэлзвэл улаан бүс буюу эрсдэл өндөртэйг илтгэнэ. Хувьцааны үнийн хэлбэлзэл 2021 оны 2 дугаар улиралд 6,052.0 нэгж байгаа нь эрсдэлийн шар бүс рүү орсныг харуулж байна.

■ MSE A ■ MSE Б

MSE А БОЛОН MSE Б ИНДЕКСИЙН ХЭЛБЭЛЗЭЛ

- Хувьцааны үнийн хэлбэлзлийг MSE А болон MSE Б индексүүдийн хувьд тооцож үзэхэд тайлант хугацаанд MSE А индексийн стандарт хазайлт 531.2 нэгж байгаа нь эрсдэлгүй, MSE Б индексийн хэлбэлзэл 1,660.7 нэгжээр өссөн буюу 1,852.7 нэгж байгаа нь эрсдэлийн шар бүс рүү орсныг тус тус харуулж байна.

IPO ХИЙСЭН МЭДЭЭЛЭЛ

- 2005 оноос 2021 оны 2 дугаар улирал хүртэл нийт 24 компани IPO хийж нийт 139.8 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг анхдагч зах зээлээс татан төвлөрүүлсэн байна.

IPO

24

компани

139.8

тэрбум
төгрөг

FPO

9

компани

39.0

тэрбум
төгрөг

FPO ХИЙСЭН МЭДЭЭЛЭЛ

- Монголын анхны Follow on Public Offering (FPO) буюу нэмж хувьцаа гаргах замаар хөрөнгө татан төвлөрүүлэх арилжаа 2007 онд явагдаж байв.
- 2007 оноос хойш 2021 оны 2 дугаар улирал хүртэл давхардсан тоогоор 9 компани 11 удаагийн арилжаагаар нийт 39.0 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг нэмэлт хувьцаа гаргах замаар татан төвлөрүүлжээ.

КОМПАНИЙН ӨРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖААНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

- Монголд бондын анхдагч зах зээлийн арилжаа анх 2001 онд явагдаж байв. 2001 оноос хойш 2021 оны 2 дугаар улирал хүртэл давхардсан тоогоор 17 компани 20 удаагийн арилжаагаар нийт 386.3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг татан төвлөрүүллээ.

БОНД

17

компани

386.3

тэрбум
төгрөг

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ОРЧИН

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

o Японы олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага (JICA)-тай хамтран "Монгол Улсын Хөрөнгийн зах зээлийн чадавхыг бэхжүүлэх" төслийн II үе шатыг хэрэгжүүлж байна. Төслийн хүрээнд "Биржийн бус зах зээлийн үйл ажиллагааны журам"-ын төслийг боловсруулан, СЗХ-ны 2020 оны 995 дугаар тогтоолоор баталж, компанийн бонд, биржийн бус зах зээлийн зохицуулалтын орчинг боловсронгуй болгох чиглэлээр хамтран ажиллаж байна.

- o СЗХ болон Олон улсын санхүүгийн корпораци (ОУСК)-тай хамтран хэрэгжүүлж буй "Монгол Улсад Ногоон санхүүжилтийн зах зээлийг хөгжүүлэх төсөл"-ийн хүрээнд СЗХ-ны 2021 оны 06 дугаар сарын 11-ний өдрийн 226 дугаар тогтоолоор баталсан "Компанийн өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам"-д "Ногоон бонд"-ын зохицуулалтыг нэмж тусган баталсан.

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

o Сангийн сайдын 2021 оны 4 дүгээр сарын 05-ны өдрийн 52 дугаар тушаалаар шинэчлэн байгуулагдсан "Хөрөнгийн зах зээлийн эрх зүйн орчинд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэг"-ийн зүгээс Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн үзэл баримтлалыг Хууль зүй, Дотоод хэргийн яамаар батлуулсан ба хуулийн төслийг олон нийтээс санал авахаар Сангийн яамны цахим хуудсанд байршуулсан. Мөн дээрх хуулийг дагалдуулан Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулсан. Тус сангийн үйл ажиллагааг өргөтгөжүүлэх зорилгоор хөрөнгө оруулалтын сангийн хуулийн этгээдийн хэлбэрийг өргөтгөх, хөрөнгө оруулах хэрэгслийг нэр төрлийг нэмэгдүүлэх, биржээр арилжаалагддаг сантай холбоотой зохицуулалтыг шинээр тусгасан

- o УИХ-аас 2021 оны 01 дүгээр сарын 29-ний өдөр баталсан Банкны тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 36.11-д "Банкны хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, бүтцэд өөрчлөлт оруулах, шинээр хувьцаа, хувьцаанд хамаарах үнэт цаас гаргах, хувьцаагаа нийтэд санал болгох, банкны хувьцааг худалдах, шилжүүлэх, үүнтэй төстэй бусад хэлцэл хийх болон аливаа этгээд банкны нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигч болох, нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчийн хувьцааны хэмжээ, бүтцэд өөрчлөлт оруулахад энэ хуулийн 36.3-т заасны дагуу тогтоосон шалгуурыг үндэслэн Монголбанкинд мэдэгдэх, зөвшөөрөл авах журмыг Монголбанк Санхүүгийн зохицуулах хороотой хамтран батална." гэж заасан. Үүний дагуу Монголбанкт хамтран байгуулсан ажлын хэсгээс "Хувьцаат компани хэлбэртэй банкны хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, хувьцаа эзэмшигчдийн бүтцэд өөрчлөлт оруулах зөвшөөрлийн журам"-ын төслийг боловсруулж, Захиргааны ерөнхий хуульд заасны дагуу олон нийтээс санал авч, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах ажлыг хийж эхлүүлээд байна.
- o СЗХ-ны 2015 оны 408 дугаар тогтоолоор баталсан "Үнэт цаасны бүртгэлийн журам"-д нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, нийтэд санал болгон хувьцаа гаргах ажиллагаа, үе шат, андеррайтерийн компанийн үүрэг хариуцлага, захиалга авах хэлбэр, хууль, үнэлгээ, аудитын компаниудад тавигдах шаардлага түүний үйл ажиллагааны зохицуулалт, үнэт цаас гаргагч компанийн ирүүлэх мэдээлэл, маягтын талаар олон улсын зохицуулалт, зөвлөмжийг үндэслэн журмын төслийг боловсруулан, СЗХ-ны 2021 оны 6 дугаар сарын 11-ний өдрийн 225 дугаар тогтоолоор баталсан.
- o УИХ-ын 2020 оны 21 дүгээр тогтоолоор баталсан "Зээлийн хүүг бууруулах стратеги"-д үнэт цаасны бүртгэлийн болон хувьцаат компанийн мэдээллийн ил тод байдлыг сайжруулах, компанийн бонд гаргахад тавигдах шалгуур, шаардлагыг багасгаж, зохицуулалтын орчинг боловсронгуй болгох чиглэлээр тодорхой ажлуудыг тусгасан. Үүний дагуу компанийн өрийн хэрэгслийг хувьцааны бүртгэлээс хөнгөвчилсөн байдлаар бүртгэхтэй холбоотойгоор компанийн бонд гаргахад СЗХ болон арилжаа эрхлэх байгууллагад хийгддэг хяналтын ажиллагааны давхардлыг арилгаж, бүртгэлийн үйл ажиллагааны хугацааг багасгах нөхцөлийг тусгасан "Компанийн өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам"-ын төслийг боловсруулан СЗХ-ны 2021 оны 6 дугаар сарын 11-ний өдрийн 226 дугаар тогтоолоор баталсан.

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

Нийт хөрөнгө

428.9 тэрбум төгрөг

Хөрөнгийн өсөлт 19.4%

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Даатгалын нягтрал

61,117 төгрөг

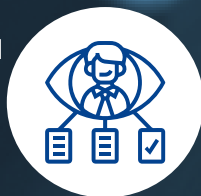
Нягтралын өсөлт
0.7%

Хүртээмжтэй байдал

Зуучилсан даатгалын
болон давхар даатгалын
хураамж

31.4 тэрбум төгрөг

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Цэвэр ашиг
17.1
тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Давхар даатгалын
хураамжийн зардал
32.1%

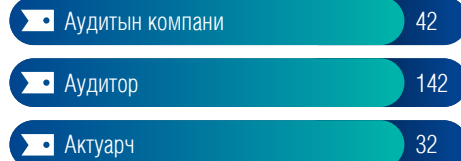
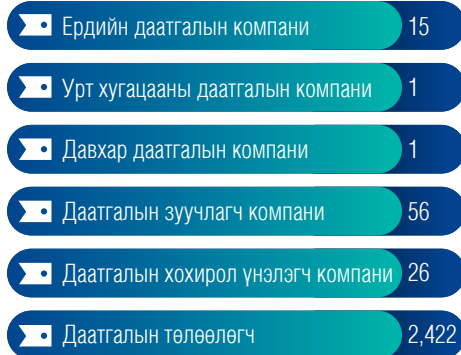
Бодлого зохицуулалт

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

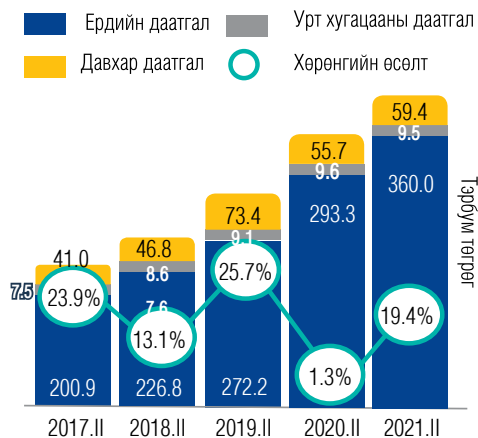
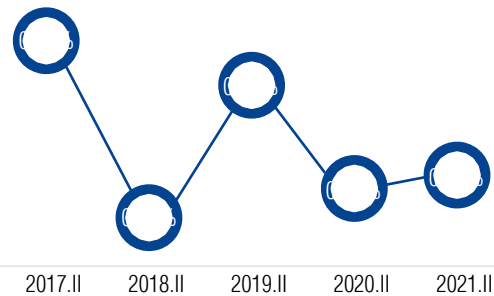
ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН БҮТЭЦ

СЗХ–ноос олгосон тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрөл, эрхийн бүртгэлийн хүрээнд тайлант улиралд нийт 315 даатгалын компани, зуучлагч, хохирол үнэлэгч, аудитын компани, актуарч, аудитор мөн 2,422 даатгалын төлөөлөгч үйл ажиллагаа явуулсан.

ДААТГАЛЫН ГҮНЗГИЙРЭЛТ

- 2021 оны 2 дугаар улиралд даатгалын гүнзгийрэлт 0.58 хувьд хүрч өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.01 хувиар өссөн бол, 2017 оны мөн үетэй харьцуулахад 0.09 хувиар буурсан байна.

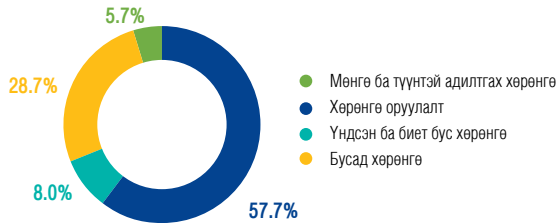

ДААТГАЛЫН КОМПАНИУДЫН НИЙТ ХӨРӨНГӨ

- Тайлант улиралд нийт хөрөнгийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 19.4 хувиар өсөж 428.9 тэрбум төгрөгт хүрсэн бол 2017 оны 2 дугаар улирлаас 72.0 хувиар өсжээ.
- Ердийн даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн хэмжээ бусад даатгалын төрөлтэй харьцуулахад өмнөх оны мөн үеэс 22.5 хувиар өсөж 360.0 тэрбум төгрөг хүрч, салбарын нийт хөрөнгийн 83.9 хувийг эзэлж байна.
- Давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 6.6 хувиар өсөж, 59.4 тэрбум төгрөг хүрсэн нь салбарын нийт хөрөнгийн 13.8 хувийг эзэлж байна.
- Урт хугацааны даатгалын компанийн нийт хөрөнгийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 0.7 хувиар буурч, 9.5 тэрбум төгрөгт хүрч, салбарын 2.23 хувийг эзэлж байна.

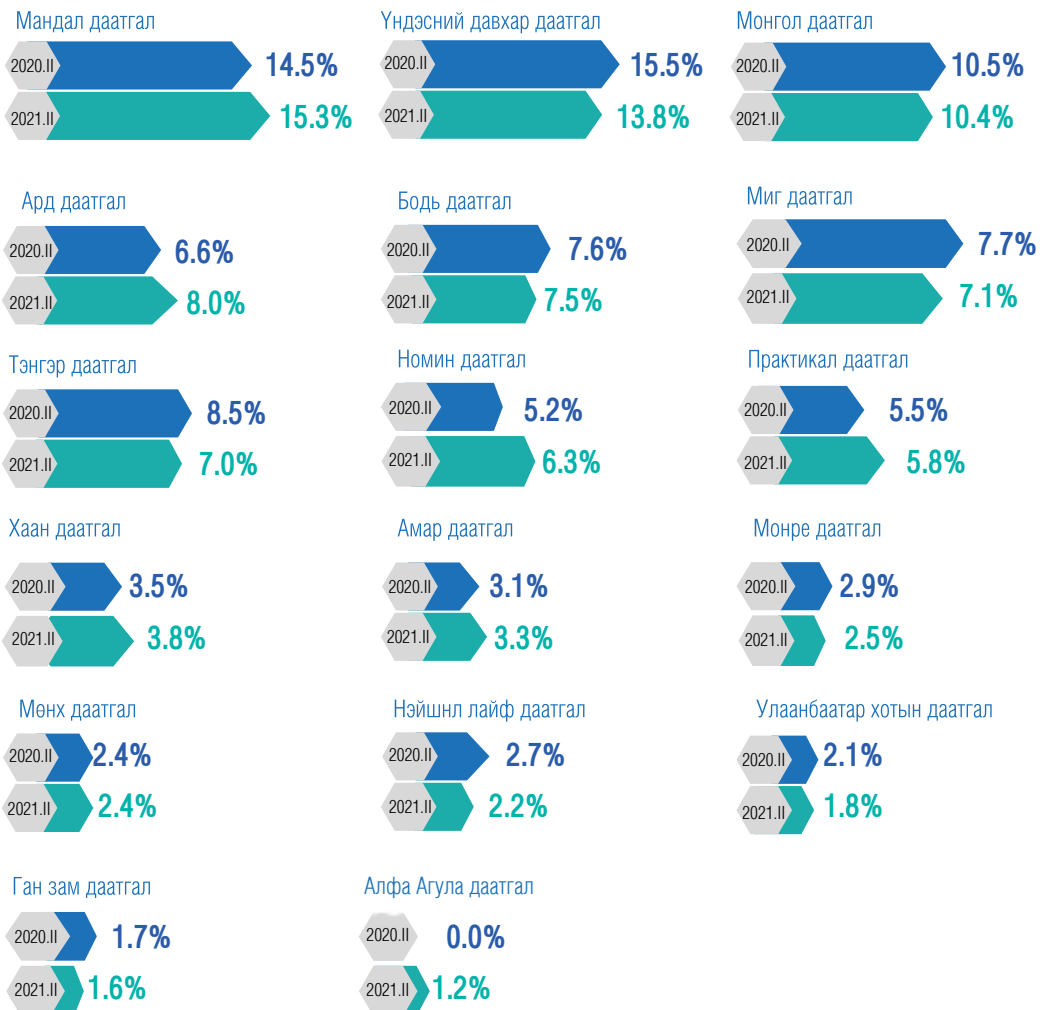
ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ БҮТЭЦ /НИЙТ ХӨРӨНГӨӨР/

Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн бүтцийг авч үзвэл 24.4 тэрбум төгрөг буюу 5.7 хувийг мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, 247.5 тэрбум төгрөг буюу 57.7 хувийг хөрөнгө оруулалт, 34.1 тэрбум төгрөг буюу 8.0 хувийг үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр дүн/, 122.9 тэрбум төгрөг буюу 28.7 хувийг бусад хөрөнгө бүрдүүлж байна.

Даатгалын компаниудыг нийт хөрөнгөд эзэлж буй хувиар нь авч үзвэл 9 хувиас дээш хувийг 3 даатгалын, 6–9 хувийг 5 даатгалын, 3–6 хувийг 3 даатгалын, 3 хувиас доош хувийг 6 даатгалын компани бүрдүүлж байна.

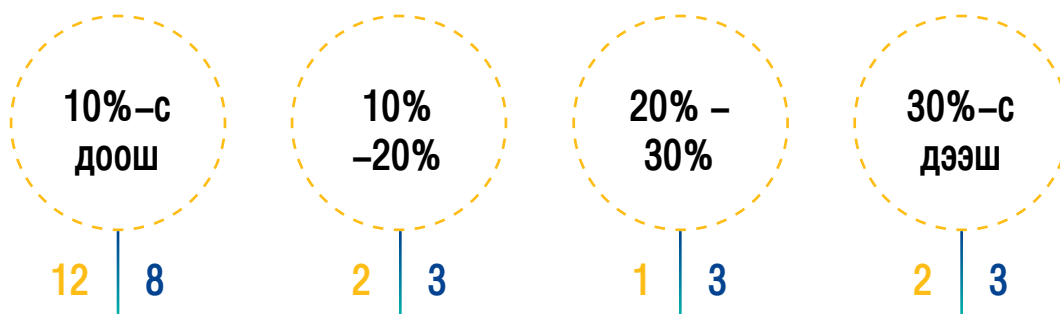
Даатгалын болон давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгөд эзлэх хувь

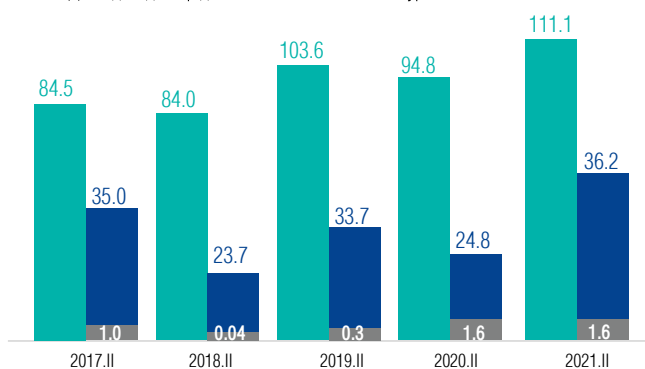
ДААТГАЛЫН КОМПАНИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨСӨЛТИЙН ТАРХАЛТ

Нийт даатгалын компаниудын хөрөнгийн дундаж өсөлт 2020 оны 2 дугаар улиралд 3.1 хувь байсан бол тайлант улиралд 17.1 хувьтай байна. Харин хөрөнгийн өсөлтөөр бүлэглэвэл 30 хувиас дээш өсөлттэй 3, 20–30 хувийн өсөлттэй 3, 10–20 хувийн өсөлттэй 3, 10 хувиас доош өсөлттэй 8, нийт хөрөнгийн хэмжээ буурсан 3 компани байна.

2020.II / 2021.II

- Ердийн болон урт хугацааны даатгалын нийт хураамж
- Ердийн болон урт хугацааны даатгалын давхар даатгалын хураамж
- Дотоодын давхар даатгалын компанийн нийт хураамж

НИЙТ ХУРААМЖ

- Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд 2021 оны 2 дугаар улиралд нийт 111.1 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамжийг төвлөрүүлжээ.
- Үүнээс: ердийн даатгалын компаниуд 110.16 тэрбум төгрөг буюу 99.1 хувь, урт хугацааны даатгалын компани 0.97 тэрбум төгрөг буюу 0.9 хувийг бүрдүүлжээ.
- Нийт 36.2 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын хураамжид зарцуулсны 1.6 тэрбум төгрөг буюу 4.5 хувийг дотоодын давхар даатгагчид төлжээ.
- 2021 оны 2 дугаар улиралд ердийн болон урт хугацааны даатгалын нийт хураамж өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 17.2 хувиар, 2017 оны мөн үетэй харьцуулахад 31.5 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

ДААТГАЛЫН БОЛОН ДАВХАР ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

- Даатгалын компаниудын нийт нөхөн төлбөрийн зардал 2021 оны 2 дугаар улиралд 29.0 тэрбум төгрөгт хүрч, өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад нөхөн төлбөрийн зардал 4.5 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Харин 2017 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад 67.6 хувиар өсжээ.
- Үүнээс ердийн даатгалын компаниудын нөхөн төлбөр 96.7 хувийг бүрдүүлжээ.
- Тайлант хугацаанд давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрийн хэмжээ 50.8 хувиар буурч 0.95 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

НӨӨЦ САН

- Даатгалын салбарын нийт нөөц сангийн хэмжээ тайлант улиралд өнгөрсөн оны мөн үеэс 18.5 хувиар өсөж 189.3 тэрбум төгрөгт хүрсэн.
- Тайлант улиралд ердийн даатгалын компаниудын нийт нөөц сангийн хэмжээ өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 22.1 хувиар өсөж 159.6 тэрбум төгрөг, урт хугацааны даатгалын компанийн нөөц сан 0.1 хувиар өсөж 2.6 тэрбум төгрөг, давхар даатгалын компанийн нөөц сан 2.8 хувиар өсөж 27.1 тэрбум төгрөг болов.

189.3

Тэрбум төгрөг
2021.ИИ

159.7

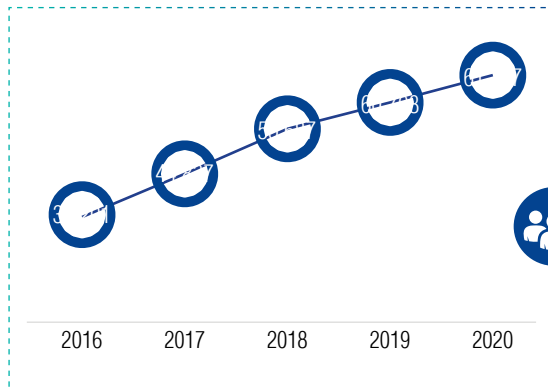
Тэрбум төгрөг
2020.ИИ

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ДААТГАЛЫН НЯГТРАЛ

Даатгалын нягтралын үзүүлэлт буюу нэг хүнд ногдох хураамжийн орлогын харьцаа нь салбарын хүртээмж, эрэлтийг илэрхийлдэг. Хүн амын тоог жилд нэг удаа тооцдог тул даатгалын нягтралыг улирлаар тооцох боломжгүй юм.

- Даатгалын нягтрал 2020 онд 61,117 төгрөг болж 2019 онтой харьцуулахад 0.7 хувиар, 2017 онтой харьцуулахад 36.3 хувиар тус тус өссөн байна.
- Даатгалын нягтралыг ангиллаар авч үзвэл, нэг хүнд ногдох ердийн даатгалын хураамж 0.6 хувиар өсөж 60,668 төгрөг болсон бол урт хугацааны даатгалын хураамж 14.2 хувиар өсөж 449 төгрөгт хүрсэн байна.
- 2019 онд дэвшилтэт зах зээлтэй улс орнуудын даатгалын дундаж нягтралын түвшин 4,664 ам.доллар байдаг бол шинээр гарч ирж буй зах зээлтэй улс орнуудын даатгалын дундаж нягтралын түвшин 175 ам.доллар байсан байна.

ДААТГАЛЫН ГЭРЭЭНИЙ ТОО

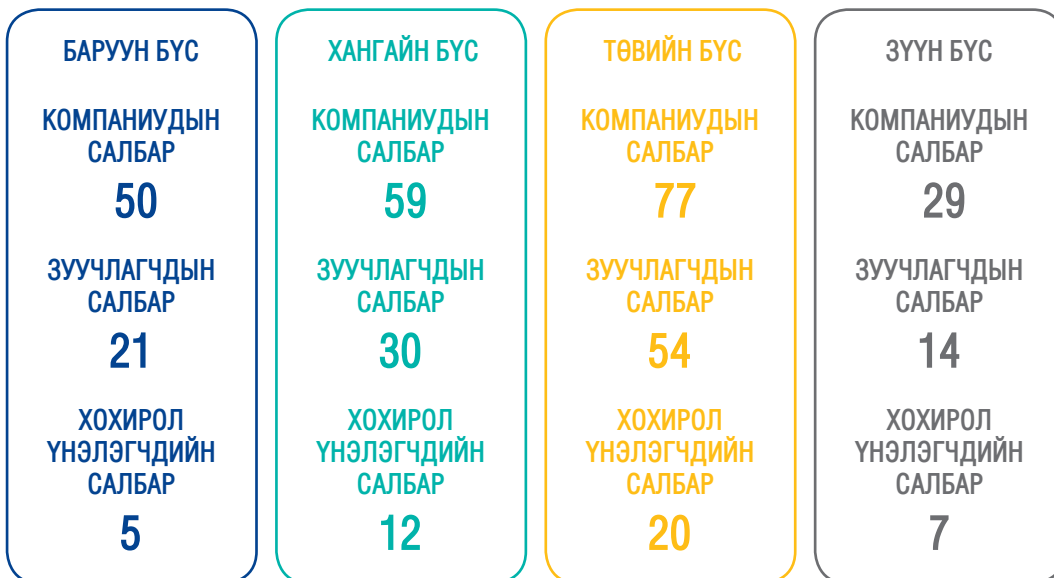
2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт 671,691 даатгалын гэрээ байгуулагдсан байна. Үүнээс 85.9 хувь нь буюу 576,686 хувь хүнтэй байгуулсан даатгалын гэрээ 14.1 хувь буюу 95,005 хуулийн этгээдтэй байгуулсан даатгалын гэрээ байв.

ХУВЬ ХҮН **576,686**

ХУУЛИЙН
ЭТГЭЭД **95,005**

Даатгалын үйлчилгээний хүртээмжийг илэрхийлэгч өөр нэгэн үзүүлэлт нь даатгалын компанийн салбар, зуучлагчдын тоо юм. Даатгалын компани, зуучлагч, хохирол үнэлэгч компаниудын нийт 2202 салбар, төлөөлөгчийн газар 21 аймагт байршиж байна. Эдгээр салбарыг бүсээр ангилбал хангайн бүсэд хамгийн их буюу 699, төвийн бүсэд 650, баруун бүсэд 572, зүүн бүсэд хамгийн бага буюу 281 салбар, төлөөлөгчийн газар тус тус үйл ажиллагаа явуулж байна.

ТӨЛӨӨЛӨГЧИД

496

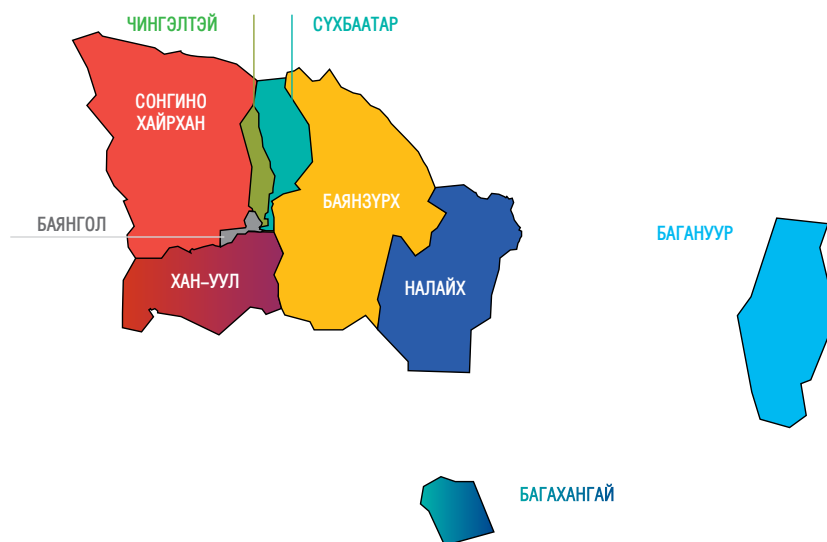
598

499

231

САЛБАР ТӨЛӨӨЛӨГЧ

- Тайлант хугацаанд Улаанбаатар хотод нийт даатгалын компанийн 47, даатгалын зуучлагчийн 186, хохирол үнэлэгчийн 42 салбар СЗХ-нд бүртгэлтэй байна.
- Эдгээрийг дүүргээр ангилан үзвэл салбар нэгжийн 92.7 хувь нь төвийн 6 дүүрэгт төвлөрчээ.
- Түүнчлэн СЗХ-нд бүртгэлтэй даатгалын компанийн төлөөлөгчийн газар 12 байгаагаас БНХАУ-д нэг төлөөлөгчийн газар байна.

	СОНГИНО ХАЙРХАН	ЧИНГЭЛТЭЙ	СҮХБААТАР	БАЯНЗҮРХ
ДААТГАГЧ	4	9	11	5
ЗУУЧЛАГЧ	13	35	44	30
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	9	5	8	9
	ХАН-УУЛ	БАЯНГОЛ	НАЛАЙХ	БАГАНУУР
ДААТГАГЧ	3	4	3	7
ЗУУЧЛАГЧ	29	27	4	4
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	3	7	0	1
	БАГАХАНГАЙ			
ДААТГАГЧ	1			
ЗУУЧЛАГЧ	0			
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	0			

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- Ердийн болон урт хугацааны даатгалын нийт 23 хэлбэрээс “Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал”-аас бусад нь сайн дурын даатгалын хэлбэр юм.
- Давхардсан даатгалын бүтээгдэхүүний тоо 2020 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад 17 бүтээгдэхүүнээр хасагдаж 600 болов. Энэ нь 2017 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад 58 бүтээгдэхүүн нэмэгдсэн байгаа юм.

Даатгалын нийт хураамж

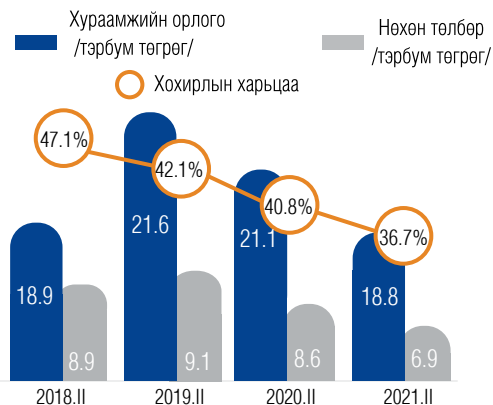

Даатгалын нөхөн төлбөр

АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ

- Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын нийт хураамж тайлант улиралд 18.8 тэрбум төгрөгт хүрч, нийт даатгалын хураамжийн орлогын 16.9 хувийг эзэлж байна. Нөхөн төлбөрийн хувьд өнгөрсөн оны мөн үеэс 20.0 хувийн бууралттай байна.
- Энэ улиралд 6.9 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр тус хэлбэрээр олгосон нь салбарын нийт нөхөн төлбөрийн зардлын 23.8 хувийг бүрдүүлжээ.

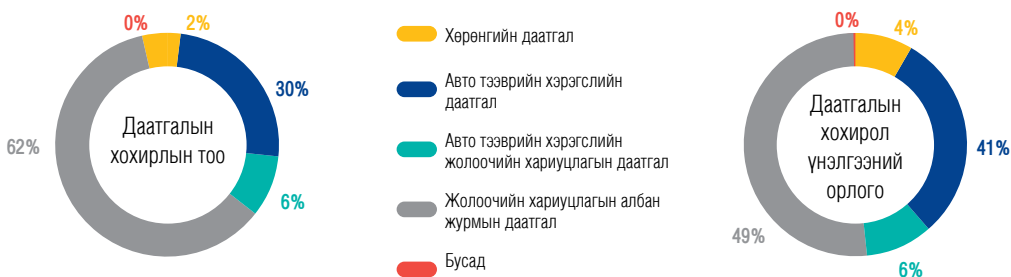

ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧИД

- 2021 оны 2 дугаар улиралд даатгалын зуучлагчдын төвлөрүүлсэн даатгалын болон давхар даатгалын хураамж 31.4 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Харин даатгалын зуучлагчдын зуучлалын шимтгэлийн орлого өнгөрсөн оны мөн үед 5.4 тэрбум төгрөг байсан бол тайлант улиралд мөн үеэс 1.2 тэрбум төгрөгөөр өсөж 6.6 тэрбум төгрөгт хүрэв.

ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧИД

- Тайлант улиралд даатгалын хохирол үнэлэгч компаниуд нийт 10,184 хохирлыг 11.0 тэрбум төгрөгөөр үнэлэв. Нийт даатгалын хохирол үнэлгээний орлого өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 40.5 сая төгрөгөөр өсөж 523.4 тэрбум төгрөгт хүрэв.

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

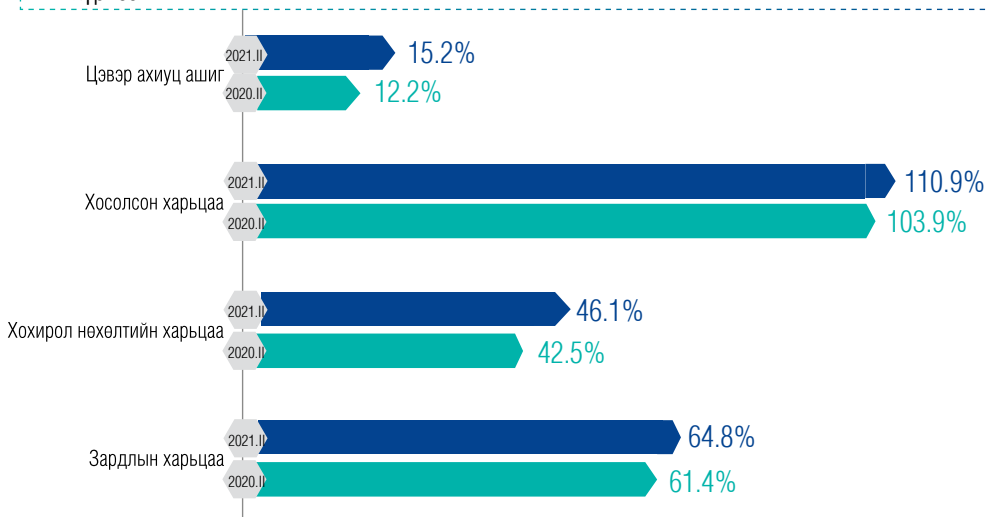
ДААТГАЛЫН КОМПАНИУДЫН ЦЭВЭР АШГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

- Гайланта улиралд даатгалын компаниудын цэвэр ашиг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 45.5 хувиар өсөж 17.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн. Харин 2017 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад 144.2 хувиар өссөн байна.
- Татварын дараах цэвэр ашгийн өсөлтийг бүлэглэн авч үзвэл цэвэр ашгийн хэмжээ буурсан 9, 50% хүртэлх өсөлттэй 2, 50%-100%-ийн өсөлттэй 2, 100%-аас дээш өсөлттэй 3 даатгалын компани байна.

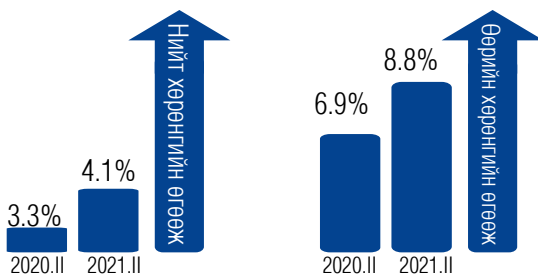

ГОЛЛОХ ХАРЬЦААНУУД

- Хохирол нөхөлтийн харьцаа тайланта улиралд өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 3.7 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байв.
- Зардлын харьцаа өмнөх оны мөн үеэс 3.4 пунктээр өсөж 64.8 хувь болжээ.
- Даатгалын салбарын цэвэр ахиуц ашгийн харьцаа тайланта улиралд 3.0 пунктээр өсөж 15.2 хувьд хүрлээ.

Тайлбар: 2020 оны 2 дугаар улирлын тоймын харьцааны үзүүлэлтүүдэд засвар орсон болно.

АШИГТ АЖИЛЛАГААНЫ КОЭФФИЦИЕНТ

- Салбарын өөрийн хөрөнгийн өгөөж 2020 оны 2 дугаар улиралд 3.3 хувьтай байсан бол 2021 оны 2 дугаар улиралд 0.8 пунктээр өсөж 4.1 хувьд хүрлээ. Нийт хөрөнгийн өгөөжийн хувьд 2020 оны 2 дугаар улиралд 6.9 хувьтай байсан бол 2021 оны 2 дугаар улиралд 1.9 пунктээр өсөн 8.8 хувьд хүрлээ.

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛ

- Монгол Улсын даатгалын зах зээлийн тулгамдаж буй асуудлын нэг нь валютын ханшийн эрсдэл юм.
- Даатгалын компаниудын дийлэнх нь гадаад улсад давхар даатгуулдаг бөгөөд сүүлийн гурван жилийн хугацаанд 1 жилд дунджаар 60 орчим тэрбум төгрөгийг гадаад улсруу шилжүүлсэн.
- Даатгалын компаниудын гадаад улсад төвлөрүүлсэн давхар даатгалын хураамж ийн зардал тайлант улиралд даатгалын нийт хураамжийн 32.1 хувьтай тэнцэж байна.

32.1%

Давхар даатгалын
хураамжийн нийт
хураамжид
эзлэх хувь

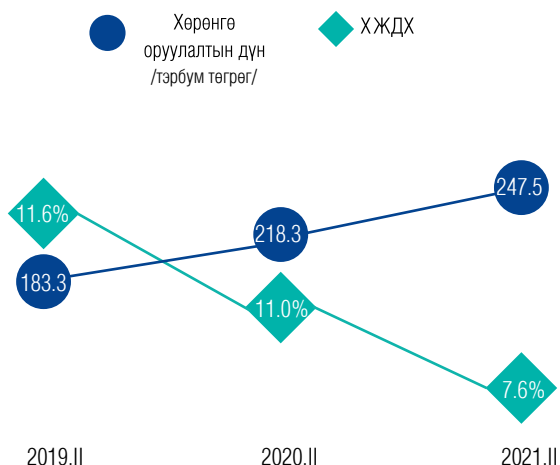
- Тайлант улиралд даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн 57.7 хувийг хөрөнгө оруулалт, үүний 81.3 хувийг хадгаламж, хадгаламжийн сертификат хэлбэрээр хийсэн хөрөнгө оруулалт бүрдүүлж байна.
- Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат болон үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтаас даатгалын компаниуд 2021 оны 2 дугаар улиралд нийт 20.3 тэрбум төгрөгийн хүүгийн орлого олсон байна.

Хөрөнгө
оруулалтын
дүн
57.7%

Давхар даатгалын хураамж

Даатгалын нийт хөрөнгө оруулалт ба хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

- Олон улсын даатгалын зохицуулагч байгууллагын холбоо (IAIS)–аас зохион байгуулсан “Даатгалын компанийн үйл ажиллагааны уян хатан байдлыг хангах” ажлын хэсэгт ажиллаж, улс орнуудын кибер эрсдэл болон гуравдагч этгээдээр дамжуулан үйл ажиллагааныхаа нэг хэсгийг гүйцэлдүүлэхэд гарах эрсдэлээс хэрхэн хамгаалах чиглэлээр санал солилцож, хамтран ажиллаж байна.
- Монгол улсын гамшгийн эрсдэлийг үнэлэх, гамшгийн эрсдэлийг бууруулах төлөвлөлтийг боловсруулах, сургалтыг зохион байгуулах, гамшгийн эрсдэлийн даатгалын хуулийн төслийг боловсруулах, эрх зүйн орчныг бэхжүүлэх АХБ: ТТ–9880: “Гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээ, төлөвлөлт болон эрсдэл шилжүүлэх чадавхыг бэхжүүлэх” Техник туслалцааны (ТТ) төсөл ОБЕГ–т хэрэгжиж байна. Уг төслийг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн стратеги чиглэлийг хангах үндсэн үүрэгтэйгээр байгуулагдсан төслийн Удирдах хороонд СЗХ–ны төлөөлөл багтан ажиллаж байгаа ба төслөөс хэрэгжүүлж буй сургалт, семинар, хуралд тухай бүр оролцон ажиллаж байна.
- ХБНГУ–ын Олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэг (GIZ), Хүртээмжтэй даатгалын асуудлаар Азийн орнуудын мэдлэг солилцох сүлжээ (MEFIN)–тэй хамтран 2021 оны 3 дугаар сарын 18,19–ний өдрүүдэд “Эрсдэлийг бууруулах замаар уур амьсгал, гамшгийн эрсдэлийн даатгалын өртгийг бууруулах нь” сэдвийн хүрээнд цахим хэлбэрээр MEFIN–ий гишүүн болон бусад холбогдох байгууллагын нийт 80 орчим даатгалын салбарын мэргэжилтэн, зохицуулах байгууллагын төлөөлөл, зочин илтгэгчид оролцсон Төр–хувийн хэвшлийн Олон улсын зөвлөлдөх ээлжит 10 дугаар уулзалт зохион байгуулагдсан бөгөөд СЗХ нь уг сүлжээний гишүүн байгууллагын чиг үүргийн хүрээнд хамтран ажилласан.

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- “Малын индексжүүлсэн даатгалын давхар даатгалын компанийн санг бүрдүүлэх, байршуулах, зарцуулах, түүнд хяналт тавих журам” болон СЗХ–ны 2018 оны 213 дугаар тогтоолоор баталсан “Жолоочийн даатгалын сангийн санхүүжилтийг төвлөрүүлэх, данс байршуулах, сангийн хөрөнгийг шилжүүлэх, зарцуулах журам”–д нэмэлт, өөрчлөлт оруулах төслийг боловсруулж, төсөлд олон нийт болон холбогдох байгууллагуудаас саналыг авч ажиллаж байна.
- СЗХ–ны даргын 2021 оны 112 дугаар тушаалаар Даатгалын салбарын хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох чиг үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулан, Даатгалын тухай хууль, Жолоочийн даатгалын тухай хууль, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчдын тухай хуулиудын тандан судалгаа, үзэл баримтлал, хуулийн төслүүдийг боловсруулж байна.
- Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалын яамнаас боловсруулж буй Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төсөлд холбогдох саналыг хүргүүлж ажилласан.

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Нийт хөрөнгө

2.3

их наяд төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Хөрөнгийн өсөлт

21.5%

Дундаж зээлийн хэмжээ

2.1 сая төгрөг

Харилцагч

3.3 сая

Хүртээмжтэй байдал

Зээлийн ББСБ

92.7%

7.3%

Зөвхөн гадаад валютын
арилжааны ББСБ

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Нийт орлого

220.0

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Z индекс

27.2

Чанаргүй зээлийн нийт
зээлд эзлэх хувь

9.7%

Бодлого зохицуулалт

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

- 2021 оны 2 дугаар улиралд СЗХ-ноос олгосон тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр 536 банк бус санхүүгийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулав. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 1.1 хувиар буурсан, 2017 оны 2 дугаар улирлаас 0.6 хувиар өссөн үзүүлэлт юм.

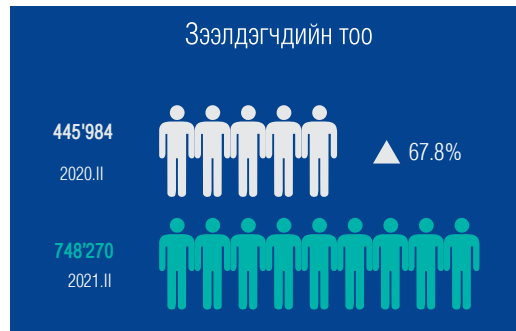
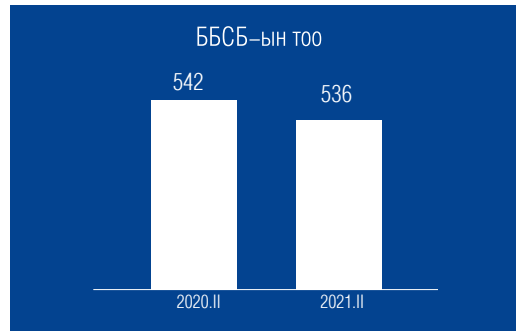

Нийт банк бус санхүүгийн байгууллагуудын 5.6 хувь нь гадаадын хөрөнгө оруулалтаар, 94.4 хувь нь үндэсний хөрөнгө оруулалттай байна.

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ХӨРӨНГӨ

2021 оны 2 дугаар улиралд банк бус санхүүгийн байгууллагуудын нийт хөрөнгийн хэмжээ 2.3 их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 400.8 тэрбум төгрөгөөр буюу 21.5 хувиар, 2017 оны 2 дугаар улирлаас 1.3 их наяд төгрөгөөр буюу 164.4 хувиар өсжээ.

ББСБ-уудын активын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

Нийт хөрөнгийн дүн	2263.0	100.0%
Эргэлтийн хөрөнгө	2178.7	96.3%
Мөнгөн хөрөнгө	443.9	19.6%
Зээл /цэврээр/	1571.9	69.4%
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт /цэврээр/	19.7	0.9%
Факторингийн тооцооны авлага /цэврээр/	11.9	0.5%
Өмчлөх бусад үл хөдлөх болон өмчлөх бусад хөрөнгө /цэврээр/	13.6	0.6%
Бусад хөрөнгө	233.8	10.3%
Эргэлтийн бус хөрөнгө	84.3	3.7%

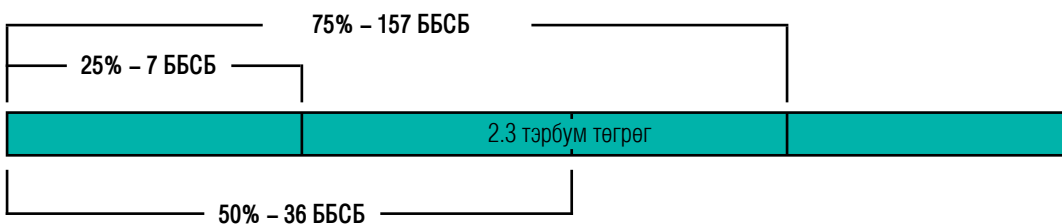
ББСБ-уудын пассивын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

Нийт өр төлбөр ба өөрийн хөрөнгийн дүн	2263.0	100.0%
Өр төлбөр	709.5	31.4%
Санхүүгийн эх үүсвэр	179.1	7.9%
Дотоод, гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад төлөх өглөг	201.4	8.9%
Бусад эх үүсвэр	48.6	2.1%
ББСБ-аас гаргасан өрийн бичиг	87.8	3.9%
Төслийн зээлийн санхүүжилт	18.6	0.9%
Бусад өр төлбөр	174.1	7.7%
Эздийн өмч	1553.4	68.6%
Хувьцаат капитал	1047.9	46.3%
Бусад өмч	50.3	2.2%
Сангууд	0.8	0.0%
Хуримтлагдсан ашиг/ алдагдал	446.3	19.7%
Хоёрдогч өглөг	8.1	0.4%

Зах зээлд эзлэх хувь хэмжээ буюу нийт хөрөнгөд эзлэх хувиар нь харвал салбарын нийт хөрөнгийн

- 25 хувийг хамгийн их хөрөнгө бүхий 7 ББСБ;
- 50 хувийг хамгийн их хөрөнгө бүхий 36 ББСБ;
- 75 хувийг хамгийн их хөрөнгө бүхий 157 ББСБ эзэлж байна.

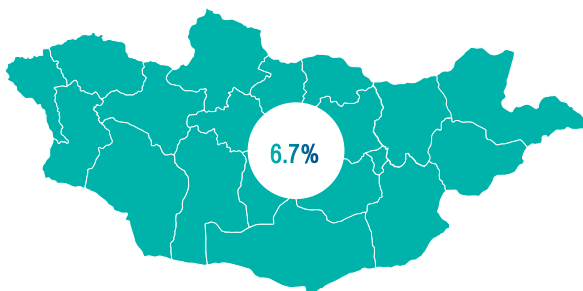
	ББСБ–ын тоо		Нийт хөрөнгө		Нийт зээл		Зээлийн багцад эзлэх чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	Харилцагчдын тоо	
	Тоо	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%		Тоо	%
Топ 25 %	7	1.3%	604.3	26.7%	447.8	28.5%	4.7%	1,169,464	35.5%
Топ 50 %	36	6.7%	1,136.2	50.2%	848.3	54.0%	7.2%	3,116,845	94.7%
Топ 75 %	157	29.3%	1,697.4	75.0%	1,230.1	78.3%	9.0%	3,209,126	97.5%
САЛБАРЫН НИЙТ	536	100.0%	2,263.0	100.0%	1,571.9	100.0%	9.7%	3,292,164	100.0%

Банк бус санхүүгийн зах зээлийн нийт хөрөнгийн 25, 50 болон 75 хувийг бүрдүүлж буй банк бус санхүүгийн байгууллагуудын зээлийн үлдэгдэл салбарын нийт зээлийн үлдэгдлийн 28.5, 54.0, болон 78.3 хувийг тус тус эзэлж байна. Нийт хөрөнгө болон нийт зээлийн үлдэгдлийн эзлэх хувь ойролцоо хэдий ч нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь харгалзан 4.7, 7.2 болон 9.0 хувьтай байна. Өөрөөр хэлбэл салбарт эзлэх хэмжээ их банк бус санхүүгийн байгууллагуудын зээлийн чанар салбарын дундажтай харьцуулахад сайн байна.

Салбарын нийт хөрөнгийн 50 хувийг бүрдүүлж буй 36 банк бус санхүүгийн байгууллагуудын зарим нь үйл ажиллагаандаа технологийн дэвшлийг ашиглан, хүртээмжтэй байдлаар үйлчилгээг үзүүлдэг тул нийт үйлчлүүлэгчдийн 94.7 хувь нь зөвхөн эдгээр банк бус санхүүгийн байгууллагуудын харилцагчид байна.

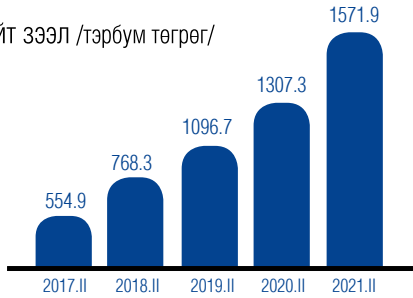
	ББСБ–ын тоо	Нийт хөрөнгө		Нийт зээл		Харилцагчдын тоо	
		Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Тоо	%
Дотоодын хөрөнгө оруулалт бүхий	506	1,943.4	85.9%	1,334.6	84.9%	3,170,167	96.3%
Гадаадын хөрөнгө оруулалт бүхий	30	319.6	14.1%	237.3	15.1%	121,997	3.7%

Нийт гадаад хөрөнгө оруулалт бүхий банк бус санхүүгийн байгууллагуудын 40.0 хувь буюу 12 нь Япон улсын, 26.7 хувь нь буюу 8 нь БНСУ–ын, 2 нь АНУ–ын, 2 нь Их Британи улсын, үлдсэн нь Малайз, Хонг Конг зэрэг бусад улсын хөрөнгө оруулалттай байна. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай банк бус санхүүгийн байгууллагуудын хувьд хэдийгээр салбарын нийт хөрөнгийн 14.1 хувийг эзэмшдэг бөгөөд нийт харилцагчдын 3.7 хувьд үйлчилгээ үзүүлдэг байна.

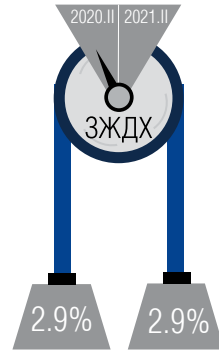

2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар банк бус санхүүгийн байгууллагуудын нийт хөрөнгө Монгол Улсын ДНБ–ий 6.7 хувьтай тэнцэхүйц хэмжээнд байна.

Нийт зээл /тэрбум төгрөг/

Зээлийн хүү: 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар банк бус санхүүгийн байгууллагуудын олгосон зээлийн жигнэсэн дундаж сарын хүү 2.9 хувьд хүрч өмнөх оны мөн үеэс өөрчлөгдөөгүй, 2017 оны 2 дугаар улирлаас 0.6 нэгжээр буурсан үзүүлэлттэй байна.

НИЙТ ЗЭЭЛ

2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар салбарын нийт зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 20.2 хувиар буюу 264.6 тэрбум төгрөгөөр, 2017 оны 2 дугаар улирлаас 183.3 хувиар буюу 1.0 их наяд төгрөгөөр өссөн дүнтэй байна.

2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт зээлийн үлдэгдлийн 96.5 хувийг төгрөгөөр олгосон зээл, үлдсэн 3.5 хувийг валютаар олгосон зээл эзлэж байна.

96.5%

ХЭВИЙН

87.4%

+0.8%

ХУГАЦАА ХЭТЭРСЭН

2.9%

-1.8%

ЧАНАРГҮЙ

9.7%

+1.0%

1,131.7 тэрбум төгрөг | Олгосон зээл

Төлөгдсөн зээл | 885.8 тэрбум төгрөг

Бөөний болон жижиглэн худалдаа

10.1%

11.7%

Барилга

6.3%

6.4%

Машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ

4.5%

3.2%

Уул, уурхайн олборлолт

2.4%

1.9%

Байр сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйлчилгээ

2.0%

2.5%

Боловсруулах үйлдвэр

1.5%

1.7%

Хөдөө аж, ахуй

0.9%

0.7%

Бусад

72.3%

71.9%

85.3%

ЗЭЭЛИЙН ҮЛДЭГДЭЛ

88.2%

ОЛГОСОН ЗЭЭЛ

88.7%

ТӨЛӨГДСӨН ЗЭЭЛ

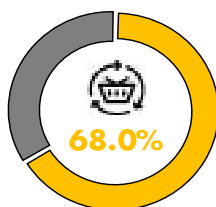

14.7%

11.8%

11.3%

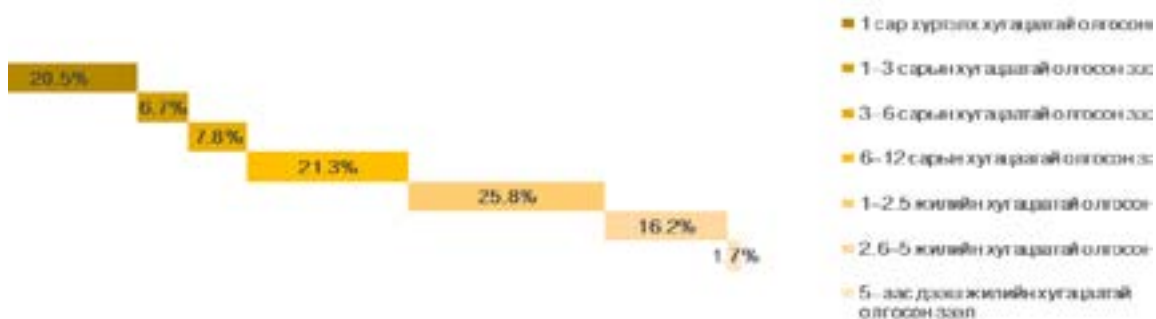
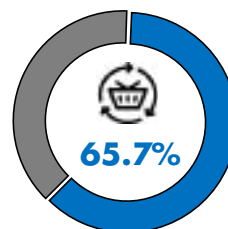
2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт зээлийн үлдэгдлийн 85.2 хувь нь иргэнд олгосон зээлийн, 14.8 хувь нь хуулийн этгээдэд олгосон зээлийн үлдэгдэл байна.

Олгосон зээл

Төлөгдсөн зээл

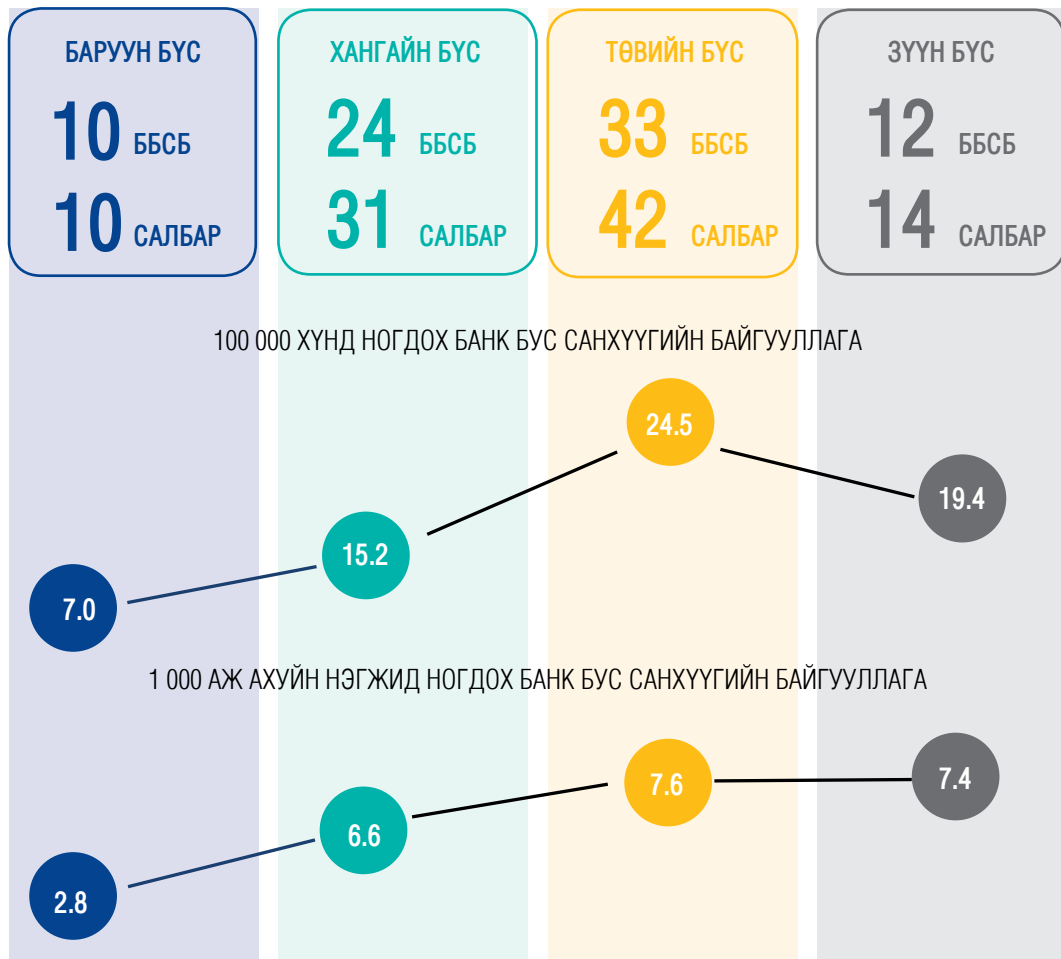
2021 оны 2 дугаар улиралд нийт олгосон зээлийн 68.0 хувь, төлөгдсөн зээлийн 65.7 хувийг хэрэглээний зориулалттай зээл бүрдүүлж байна.

2021 оны 2 дугаар улиралд банк бус санхүүгийн байгууллагуудын олгосон зээлийн 25.8 хувийг 1-2.5 жилийн хугацаатай олгосон зээл, 21.3 хувийг 6-12 сарын хугацаатай олгосон зээл, 20.5 хувийг 1 сар хүртэлх хугацаатай олгосон зээл бүрдүүлж байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

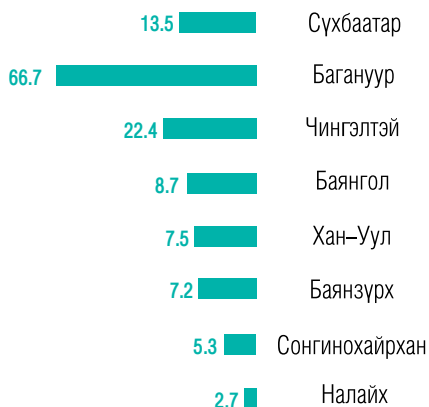
Улсын хэмжээнд тусгай зөвшөөрлийн дагуу үйл ажиллагаа эрхэлж буй 536 банк бус санхүүгийн байгууллага нийт 308 салбартай. Банк бус санхүүгийн байгууллагын байршлыг зураглалаар харуулбал дийлэнх нь буюу 85.3 хувь нь Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

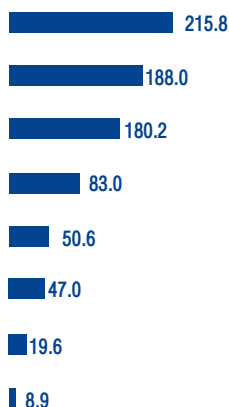

Олон улсын санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг (AFI)-ээс санхүүгийн хүртээмжийг тооцоход сонголттой байдлын үзүүлэлт болох дор хаяж 3 санхүүгийн байгууллага бүхий засаг захиргааны нэгжийн хувийг тооцохыг зөвлөсөн байдаг. Нийт 21 аймгийн 52.4 хувь буюу 11 аймагт 3 буюу түүнээс дээш тооны банк бус санхүүгийн байгууллага байна.

1 000 аж ахуйн нэгжид ногдох

100 000 хүн амд ногдох

Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа эрхэлж буй 457 ББСБ-ын 33.9 хувь нь Сүхбаатар дүүрэгт, 28.7 хувь нь Чингэлтэй дүүрэгт, 16.4 хувь нь Баянгол дүүрэгт, 11.6 хувь нь Баянзүрх дүүрэгт, 7.4 хувь нь Хан-Уул дүүрэгт, 1.8 хувь нь Сонгинохайрхан дүүрэгт, 0.2 хувь нь Багануур дүүрэгт тус тус байршилтай байна.

ББСБ-УУДЫН ХҮРТЭЭМЖ, ГАЗАРЗҮЙН БАЙРШЛААР

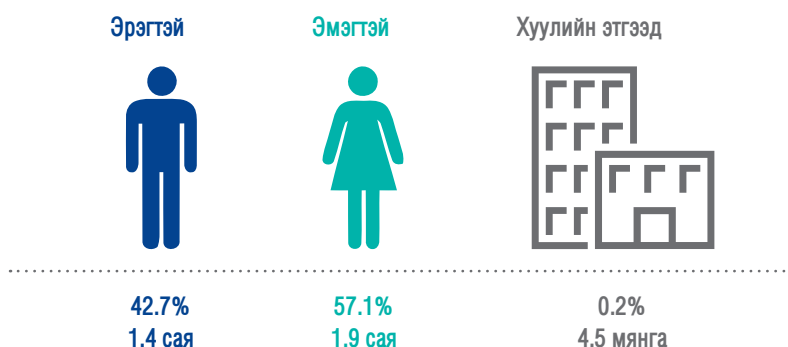
- Монгол Улсын хэмжээнд 18–64 насны 100,000 иргэнд 43 банк бус санхүүгийн байгууллага, 1000 аж ахуйн нэгжид 29 банк бус санхүүгийн байгууллага ногдож байна.
- Орон нутгийн хэмжээнд уг харьцаанууд нь 16, 6 байгаа бөгөөд бүс нутгийн хувьд Төвийн бүс 100,000 иргэнд 25, 1000 аж ахуй нэгжид 8 банк бус санхүүгийн байгууллага ногдож байгаагаар банк бус санхүүгийн байгууллагын хүртээмжээр тэргүүлж байна.
- Улаанбаатар хотын хувьд 100,000 иргэнд 75, 1000 аж ахуйн нэгжид 10 банк бус санхүүгийн байгууллага ногдож байгаа нь хөдөө орон нутгаас хүртээмж сайтай байгааг харуулж байна

Улсын хэмжээнд
100 000 хүнд43
ББСБ1 000 аж
ахуйн нэгжид29
ББСБ

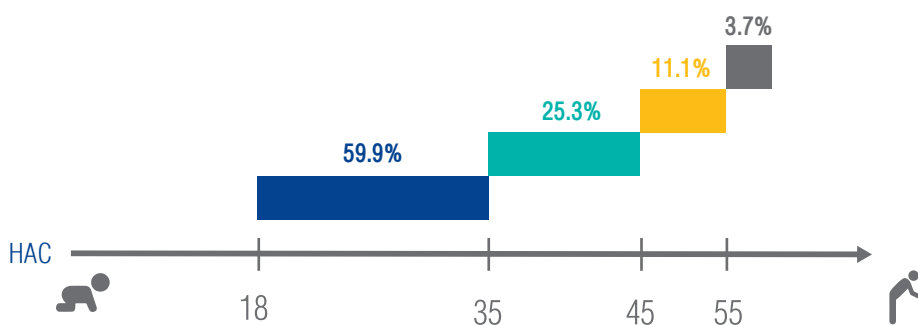
ДУНДАЖ ЗЭЭЛ

- 2021 оны 2 дугаар улиралд Монгол Улсын хэмжээнд банк бус санхүүгийн байгууллагаас нэг зээлдэгч дунджаар 2.1 сая төгрөгийн зээл авсан бол орон нутагт энэхүү үзүүлэлт 3.0 сая төгрөг, Улаанбаатар хотын хувьд 2.1 сая төгрөг байна.
- Харин уг үзүүлэлт өмнөх оны мөн үед улсын хэмжээнд 2.9 сая төгрөг байсан ба тайлант улирлын хувьд банк бус санхүүгийн байгууллагаас зээл авсан нэг зээлдэгчид ногдох зээлийн дундаж хэмжээ 28.3 хувиар буюу 830.6 мянган төгрөгөөр буурчээ.
- Энэхүү бууралт нь зээлдэгчдийн тооны өсөлт зээлийн өсөлтөөс өндөр байгаатай холбоотой.
- Нийт зээлдэгчдийн тоо 748.3 мянга байгаа нь давхардсан тоогоор хөдөлмөрийн насны буюу 18–64 насны 100 хүн тутмын 38 нь банк бус санхүүгийн байгууллагаас зээлтэй байна гэсэн үг юм.

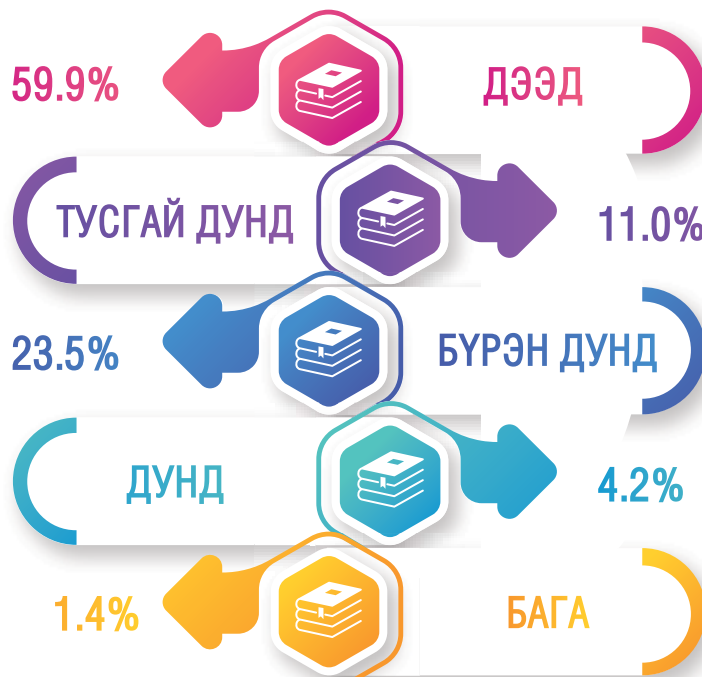
ББСБ-ын харилцагчид

ББСБ-ын зээлдэгчид /насны бүлгээр/

ББСБ-ын зээлдэгчид /боловсролын түвшингээр/

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

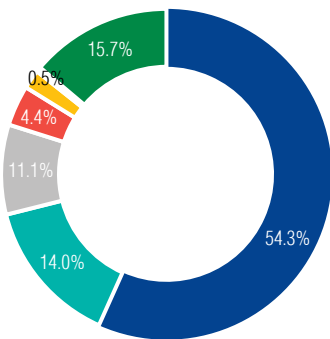
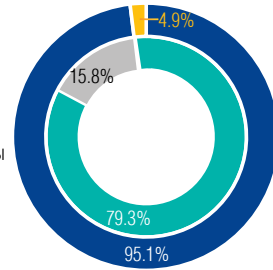
ББСБ-ЫН ТОО, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРЛӨӨР /ДАВХАРДСАН ТООГООР/

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО

- 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар банк бус санхүүгийн байгууллагуудын нийт орлого 220.0 тэрбум төгрөгт хүрэв.
- Нийт орлогын 95.1 хувийг үндсэн үйл ажиллагааны орлого буюу хүүгийн болон хүүгийн бус орлого бүрдүүлж байна. Үүнээс нийт орлогын 79.3 хувь буюу 174.5 тэрбум төгрөгийг хүүгийн орлого, 15.8 хувь нь буюу 34.7 тэрбум төгрөгийг хүүгийн бус орлого бүрдүүлж байна.

- Хүүгийн орлого
- Хүүгийн бус орлого
- Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого
- Үндсэн үйл ажиллагааны орлого

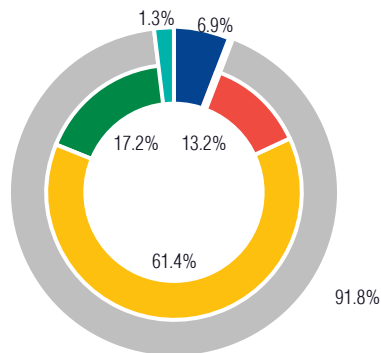
- Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого
- Ханш болон үнэлгээний тэгшитгэлийн орлого
- Арилжааны орлого
- Мөнгөн гуйвуулгын орлого
- Санхүүгийн зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх үйлчилгээний орлого
- Бусад

ХҮҮГИЙН БУС ОРЛОГЫН ЗАДАРГАА

- Хүүгийн бус орлогын 54.3 хувийг үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого, 14.0 хувийг ханш болон үнэлгээний тэгшитгэлийн орлого, 11.1 хувийг арилжааны орлого, 4.4 хувийг мөнгөн гуйвуулгын орлого, 0.5 хувийг санхүүгийн зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх үйлчилгээний орлого, 15.7 хувийг бусад орлого тус тус бүрдүүлж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ

- Нийт зардлын 91.8 хувь нь үндсэн үйл ажиллагааны зардал, 1.3 хувь нь үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал, 6.9 хувь нь орлогын албан татварын зардлаас бүрдэж байна.
- Үндсэн үйл ажиллагааны зардлын бүрэлдэхүүн болох хүүгийн зардал нь нийт зардлын 13.2 хувь, хүүгийн бус зардал нь 61.4 хувь, болзошгүй эрсдэлийн зардал 17.2 хувийг бүрдүүлж байна.

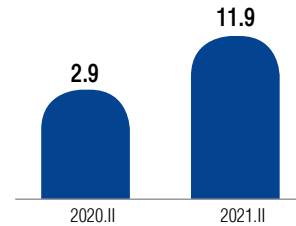

- Хүүгийн зардал
- Хүүгийн бус зардал
- Болзошгүй эрсдэлийн зардал
- Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал
- Үндсэн үйл ажиллагааны зардал
- Орлогын албан татварын зардал
- Ердийн бус зардал

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний эрсдэлтэй холбоотой гарах зардал буюу болзошгүй эрсдэлийн зардлын хувьд нийт 23.3 тэрбум төгрөг ба үүний 88.7 хувийг зээлийн эрсдэлийн зардал, 9.2 хувийг өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгийн эрсдэлийн зардал, 2.1 хувийг авлагын эрсдэлийн зардал бүрдүүлж байна.

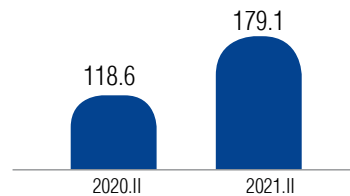
- Факторингийн үйлчилгээ гэдэг нь зээлдүүлэгч буюу үүрэг гүйцэтгүүлэгчээс мөнгөн төлбөрийн үүргийг шаардах эрхээ гуравдагч этгээдэд бүхэлд нь худалдах, энэхүү эрхийг хүлээн авагч нь эрхээ хэрэгжүүлэх болон үүсэн гарах үр дагаврыг бүхэлд нь хариуцах үйл ажиллагааг хэлдэг. 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар салбарын хэмжээнд нийт 11.9 тэрбум төгрөгийн факторингийн цэвэр авлага бүртгэлтэй байна.

Факторингийн үйлчилгээний цэвэр авлага /тэрбум төгрөг/

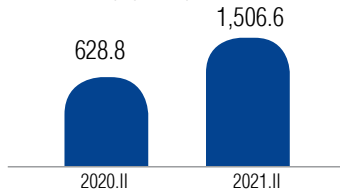

- Салбарын хэмжээнд нийт 44 банк бус санхүүгийн байгууллага итгэлцлийн үйлчилгээг эрхэлж байна.
- Тэдгээрийн үзүүлсэн итгэлцлийн үйлчилгээний нийт өглөг 179.1 тэрбум төгрөг байгаа ба өмнөх оны мөн үеэс 50.9 хувиар өслөө.

Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг /тэрбум төгрөг/

Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний орлого /тэрбум төгрөг/

- 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар банк бус санхүүгийн байгууллагууд мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээнээс нийт 1.5 их наяд төгрөгийн орлогыг олжээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 877.8 сая төгрөгөөр өссөн үзүүлэлт юм.
- Салбарын хэмжээнд нийт 36 байгууллага уг үйлчилгээг эрхлэх тусгай зөвшөөрөл эзэмшиж байгаагаас тайлант улиралд 12 нь уг үйлчилгээнээс орлого олсон байна.

ХУДАЛДСАН, ХУДАЛДАН АВСАН ВАЛЮТЫН МЭДЭЭ

2021 оны 2 дугаар улиралд банк бус санхүүгийн байгууллагууд нийт 1,014.6 тэрбум төгрөгийн валют худалдан авч, 1,046.9 тэрбум төгрөгийн валютыг худалдсан байна. Худалдаж авсан валютын 52.2 хувийг, худалдсан валютын 50.9 хувийг БНХАУ-ын юань бүрдүүлж байна.

ВАЛЮТЫН НЭР	Худалдаж авсан	Худалдсан
	Дүн /тэрбум төгрөг/	Дүн /тэрбум төгрөг/
БНХАУ-ЫН ЮАНЬ	529.3	533.3
АНУ-ЫН ДОЛЛАР	404.8	433.0
ЕВРО	58.7	59.1
БНСУ-ЫН ВОН	10.9	10.8
ЯПОНЫ ИЕН	5.4	5.2
БУСАД	5.5	5.5

ФИНТЕК

22 ББСБ

7 Зөвхөн технологид суурилсан

15 Технологи + Уламжлалт

- Салбарын нийт харилцагчдын 90.7 хувь нь эдгээр банк бус санхүүгийн байгууллагын харилцагчид буюу технологид суурилсан зээлийн үйлчилгээг хүртэх боломжтой байна.
- Нийт зээлдэгчдийн 56.3 хувь нь зөвхөн гар утсаараа дамжуулан зээл авч байна.

○ 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар санхүүгийн үйлчилгээнд технологийн дэвшил ашиглаж буй банк бус санхүүгийн байгууллагуудын зээлийн үлдэгдлийн 93.4 хувийг хэвийн зээл, 1.4 хувийг хугацаа хэтэрсэн зээл, 5.3 хувийг чанаргүй зээлийн үлдэгдэл бүрдүүлээ.

90.7%

93.4% Хэвийн

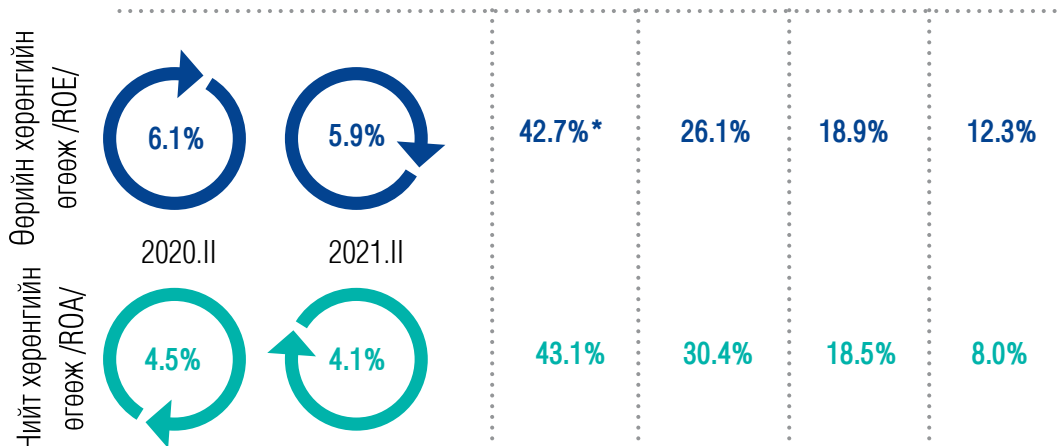
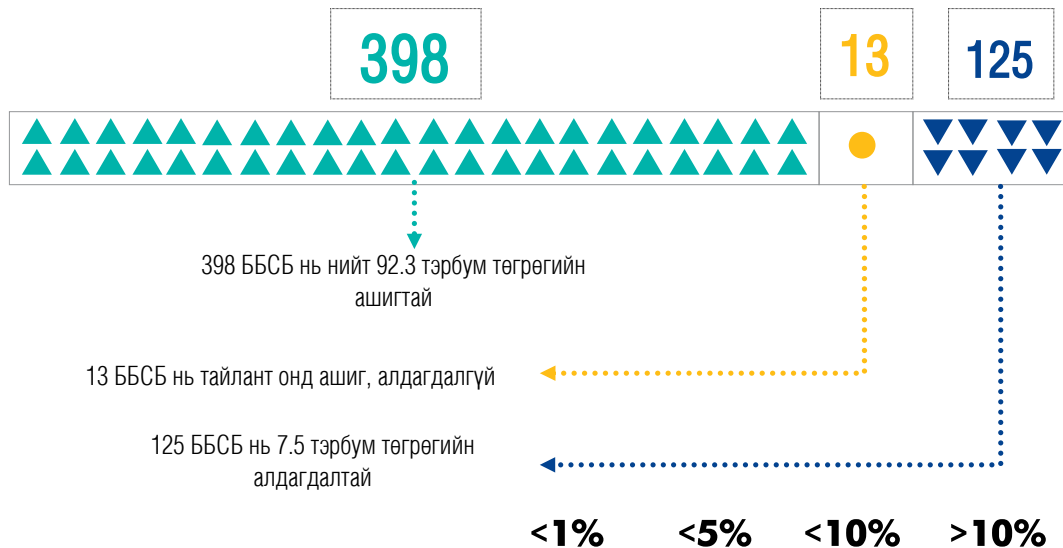
1.4% Хугацаа хэтэрсэн зээл

5.3% Чанаргүй

Зөвхөн технологид суурилсан зээл олгодог банк бус санхүүгийн байгууллагуудын хувьд салбарын нийт зээлийн үлдэгдэлд бага хувь эзэлж байгаа ч олгосон болон төлөгдсөн зээлд эзлэх хувиас харахад эдгээр банк бус санхүүгийн байгууллагуудын зээл эргэлт сайтай байгаа нь харагдаж байна.

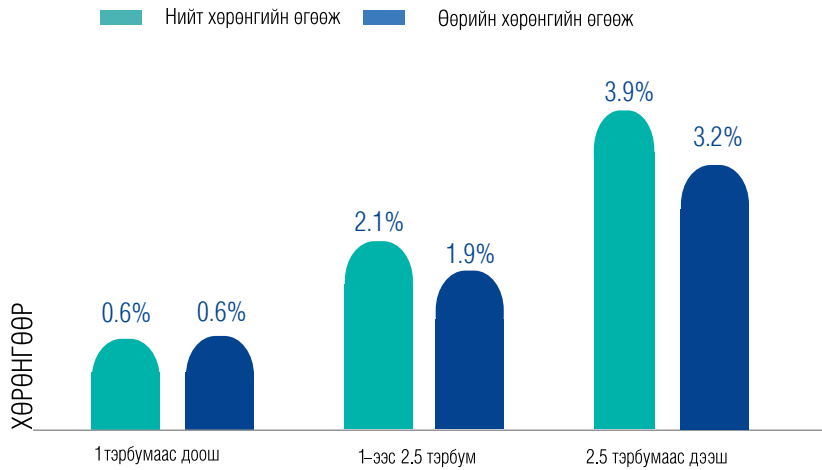
	Нийт зээл		Зээлдэгчийн тоо		1 зээлдэгчид ногдох дундаж зээлийн хэмжээ /мян. төгрөг/
	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Тоо	%	
Финтек	152.4	9.7%	421,424	56.3%	361.6
Уламжлалт	1,419.5	90.3%	326,846	43.7%	4,343.1
НИЙТ	1,571.9	100.0%	748,270	100.0%	2,100.7

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

ROE болон ROA-ийн харгалзах интервал дахь ББСБ-ын тоо /хувиар/

(*) Жишээ нь: Нийт ББСБ-уудын 42.7 хувь нь 1 хувиас доош өөрийн хөрөнгийн өгөөжтэй ажиллаж байна

НИЙТ БОЛОН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖИЙН ХАРЬЦАА /ХӨРӨНГИЙН АНГИЛЛААР/

Банк бус санхүүгийн байгууллагуудын нийт болон өөрийн хөрөнгийн өгөөжийг хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн ангиллаар харахад 1 тэрбумаас доош хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй банк бус санхүүгийн байгууллагуудын тал хувь нь 0.6 хувиас бага, 1–2.5 тэрбум төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй банк бус санхүүгийн байгууллагуудын тал хувь нь 1.9 хувиас бага, 2.5 тэрбум төгрөгөөс дээш хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй банк бус санхүүгийн байгууллагуудын тал хувь нь 3.2 хувиас бага нийт хөрөнгийн өгөөжтэй байна. Өөрийн хөрөнгийн өгөөжийн хувьд холбогдох утгууд нь харгалзан 0.6, 2.1 болон 3.9 хувьтай байна.

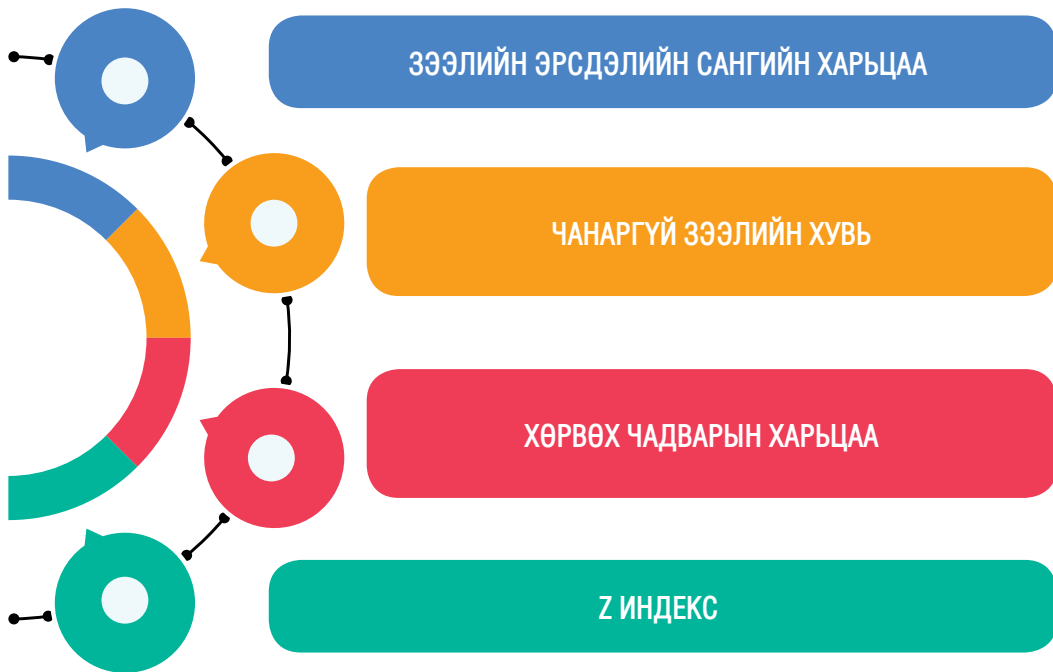
ЗАРДАЛ, ОРЛОГЫН ХАРЬЦАА

Банк бус санхүүгийн байгууллагууд нэг төгрөгийн орлого олохын тулд дунджаар хэдэн төгрөгийн зардал гаргаж буйг тооцдог харьцаа болох зардал, орлогын харьцаа тайлант улиралд 45.4 хувь гарсан буюу өмнөх оны мөн үеэс 0.5 нэгжээр буурчээ. Өөрөөр хэлбэл банк бус санхүүгийн байгууллагууд 100 төгрөгийн орлого олохын тулд дунджаар 45.9 төгрөгийн зардал гаргаж байна гэсэн үг юм.

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

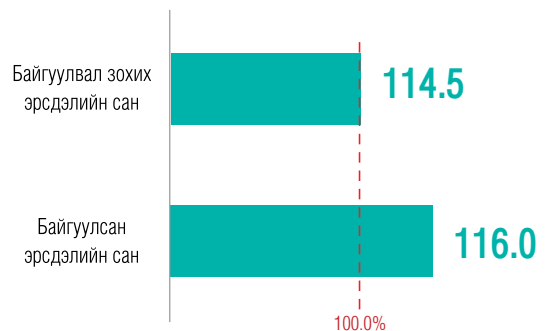
- o AFI буюу “Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг”-ээс санхүүгийн хүртээмж болон санхүүгийн тогтвортой байдлыг тодорхойлох зөвлөмж зааврын дагуу банк бус санхүүгийн байгууллагуудын дараах 4 үзүүлэлтийг тооцож байна. Үүнд:

ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН САНГИЙН ХАРЬЦАА

- o Тайлант улиралд уг харьцаа 101.3 хувь гарч байгуулвал зохих эрсдэлийн санг бүрдүүлж чадсан бөгөөд эрсдэлийг 101.3 хувиар нөхөх чадамжтайг харуулжээ.
- o Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 1.4 нэгжээр буурсан үзүүлэлт юм.

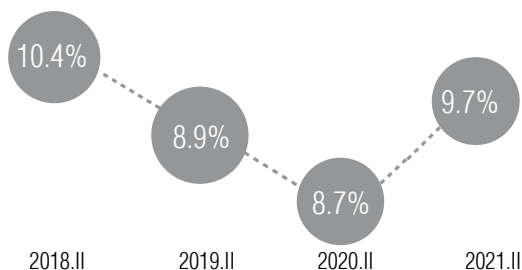
101.3%

Тэрбум төгрөг

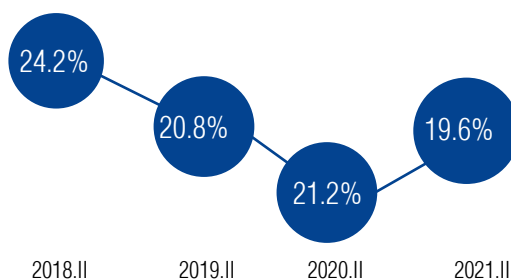
ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛИЙН ХУВЬ

Тайлант улиралд чанаргүй зээлийн хэмжээ 152.7 тэрбум төгрөгт хүрч чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь 9.7 хувь болж өслөө. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 1.0 нэгжээр өссөн байна.

ХӨРВӨХ ЧАДВАРЫН ХАРЬЦАА

- Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийг нийт хөрөнгөд харьцуулсан харьцаа буюу хөрвөх чадвар тайлант улиралд 19.6 хувь болжээ.
- 2021 оны 2 дугаар улиралд мөнгөн хөрөнгийн өсөлт 12.3 хувьтай байгаа нь нийт хөрөнгийн өсөлтөөс 9.2 пунктээр бага байгаа тул хөрвөх чадвар өмнөх оны мөн үеэс 1.6 пунктээр буурсан байна.

Z ИНДЕКС

Z индекс нь банк бус санхүүгийн байгууллагын дампуурах магадлалыг харуулдаг ба активын өгөөж болон өөрийн хөрөнгийн харьцааны нийлбэрийг активын өгөөжийн хэлбэлзэлд харьцуулж тооцдог. Z индексийн утга ашигт ажиллагаа болон өөрийн хөрөнгийн хөшүүрэг өндөр байх үед их гарах ба өгөөжийн хэлбэлзэл ихтэй үед буюу орлогын тодорхойгүй байдал их үед бага гарна. Өөрөөр хэлбэл индексийн их утга нь эрсдэл багатай, тогтвортой байдлыг илэрхийлдэг. 2022 оны 2 дугаар улирлын байдлаар банк бус санхүүгийн салбарын Z индекс өмнөх оны мөн үеэс 1.1 нэгжээр өсөж 27.2 боллоо.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

- СЗХ-ны зохицуулалтын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг олон улсын мэргэжлийн холбоод болон сургалтын байгууллагуудтай хамтран ажиллаж Азийн хөгжлийн банкнаас хэрэгжүүлж байгаа төслийн хүрээнд “Банк бус санхүүгийн байгууллагуудад эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх аргачлалыг танилцуулах” семинарыг онлайнаар зохион байгуулсан.
- Азийн хөгжлийн банкнаас шинээр хэрэгжүүлж эхэлж буй “Уур амьсгалын өөрчлөлтийн санхүүжилт” төслийн талаар 2021 оны 2 дугаар сарын 26-ны өдөр Азийн хөгжлийн банкны төлөөлүүдтэй уулзалт хийж, санал солилцсон. Азийн хөгжлийн банкны зүгээс Банк бус санхүүгийн байгууллагуудыг энэхүү төсөлд оролцохыг уриалж байгаа бөгөөд СЗХ энэ чиглэлээр зохицуулалттай этгээдүүдийг дэмжиж ажиллахаа илэрхийлсэн.
- Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг (AFI)–ээс хэрэгжүүлж буй “Зохицуулалттай этгээдүүдийн ногоон санхүү эрхлэх чадавх” төслийн хүрээнд “Ногоон санхүүжилт” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж 300 гаруй бичил санхүүгийн байгууллагуудыг хамруулсан. Мөн AFI-ийн “Хүртээмжтэй ногоон санхүүжилт” ажлын хэсэгт ажиллаж, онлайн хурал, гишүүдэд зориулсан онлайн семинарт тухай бүр оролцож байна.
- Олон улсын санхүүгийн корпорациас (ОУСК), СЗХ-ны хооронд байгуулсан харилцан ойлголцлын санамж бичгийн хүрээнд “Авлага худалдан авалт буюу Факторингийн үйл ажиллагаа эрхлэх гарын авлага” боловсруулаад байна.
- Дэлхийн банкны бүлгийн гишүүн байгууллага болох ОУСК холбогдох байгууллагуудтай хамтран Монгол улсад Нийлүүлэлтийн сүлжээний санхүүжилтийн зах зээлийг хөгжүүлэх чиглэлээр “Авлага санхүүжүүлэх /факторинг/ үйл ажиллагаанд технологийн шийдлийг ашиглах нь” сэдвээр цахим танилцуулга, вебинар зохион байгуулсан.
- Азийн Хөгжлийн Банкнаас Санхүүгийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэхэд банк бус санхүүгийн салбарыг дэмжих төслийн хүрээнд “Олон улсын финтекийн зохицуулалт” болон финтект суурилсан зээлийн харилцагчдын судалгааг хамтран гүйцэтгэж байна.

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Банк бус санхүүгийн байгууллагын салбарт мөрдөгдөх дүрэм, журмуудыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн шинээр боловсруулах, шинэчлэх, нэмэлт өөрчлөлт оруулах арга хэмжээний хүрээнд дараах дүрэм журмуудыг шинэчлэн Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүллээ.
- “Зээлийн батлан даалтын сангийн үйл ажиллагааг зохицуулах, хяналт тавих журам”-д өөрчлөлт оруулах тухай тогтоолыг 2021 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн СЗХ-ны хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, 65 дугаар тогтоолоор батлуулсан ба Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд 2021 оны 3 дугаар сарын 02-ны өдөр бүртгүүлсэн.
- СЗХ-ны 2019 оны 441 дүгээр тогтоол /Банк бус санхүүгийн байгууллагын хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ, үе шаттай нэмэгдүүлэх хуваарийг шинэчлэн батлах тухай/-ын хавсралтад өөрчлөлт оруулах тухай тогтоолыг 2021 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн СЗХ-ны хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, 66 дугаар тогтоолоор батлуулсан ба Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд 2021 оны 3 дугаар сарын 02-ны өдөр бүртгүүлсэн.
- “Банк бус санхүүгийн байгууллагаас гаргах хаалттай өрийн бичгийг бүртгэх, түүнд хяналт тавих журам”-ыг боловсруулж, 2021 оны 4 дүгээр сарын 28-ны өдрийн СЗХ-ны хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, 165 дугаар тогтоолоор батлуулсан.
- Коронавируст халдвар /КОВИД-19/-ын цар тахлын үед банк бус санхүүгийн байгууллагуудад хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай (2021 оныг дуустал зээлийн гэрээнд 2 ба түүнээс дээш удаа өөрчлөлт оруулсан тохиолдолд ангилал бууруулан бүртгэх журмын үйлчлэлийг түр зогсоох мөн 60 хоног хүртэлх хугацаанд хэвийн ангилалд ангилан бүртгэнэ.) тогтоолыг боловсруулж, 2021 оны 6 дугаар сарын 23-ны өдрийн СЗХ-ны хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, 262 дугаар тогтоолоор батлуулсан.

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО

Нийт хөрөнгө

270.5 тэрбум төгрөг

Хөрөнгийн өсөлт **15.4%**

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Нийт салбар **64**

Нийт гишүүдийн

42.7%

дээд боловсролтой

Хүртээмжтэй байдал

Хэрэглээ болон түүнтэй
холбогдох бусад зориулалтаар
олгогдсон зээл

80.9%

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Цэвэр ашиг
5.2
тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Нийт зээлд эзлэх чанаргүй
зээлийн хувь

3.7%

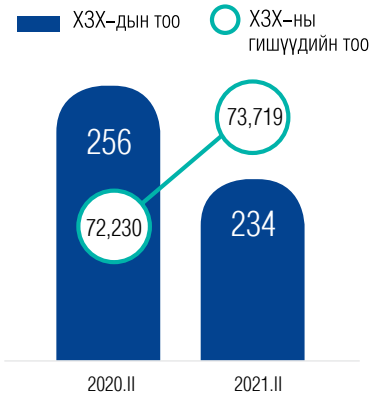
Бодлого зохицуулалт

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

ХЗХ–ДЫН ТОО БА ГИШҮҮД

- 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ–дын тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 22–оор буюу 8.6 хувиар буурч 234 хүрсэн.
- ХЗХ–дын гишүүдийн тоо 2020 оны 2 дугаар улиралд 72,230 байсан бол тайлант улиралд 2.1 хувиар өсөж 73,719 гишүүн болжээ.
- ХЗХ–дын тоо 2017 оны 2 дугаар улиралд 287 байсан бол тайлант улиралд 18.5 хувиар буурсан. Харин ХЗХ–дын гишүүдийн тоо 2017 оны 2 дугаар улиралд 50,687 байсан бол 2021 оны 2–р улиралд 42.5 хувиар өсжээ.

АЖИЛЛАГСАД

793

ХЗХ–дын нийт ажилтнуудын тоо 793 хүрч өнгөрсөн оны мөн үеэс 2.9 хувиар өссөн бөгөөд түүний 72.3 хувь нь эмэгтэй ажиллагсад байна.

НИЙТ ГИШҮҮДИЙН

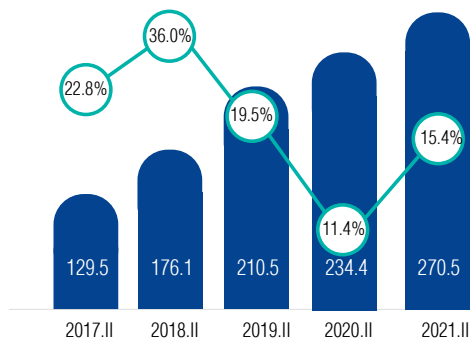
32,534

ЗЭЭЛДЭГЧ

35,122

ХАДГАЛАМЖ
ЭЗЭМШИГЧ

■ Нийт хөрөнгө /тэрбум төгрөг/ ○ Нийт хөрөнгийн өсөлт /хувь/

НИЙТ ХӨРӨНГӨ, ТҮҮНИЙ ӨСӨЛТ

- Тайлант улиралд нийт хөрөнгө өмнөх оны мөн үеэс 15.4 хувиар өсөж 270.5 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Хөрөнгийн өсөлтийн инерци өмнөх оны мөн үеэс 4.0 пунктээр өссөн.
- Тайлант улирлыг 2017 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад ХЗХ–ны нийт хөрөнгийн дүн 141.0 тэрбум төгрөгөөр буюу 108.9 хувиар нэмэгдэж 270.5 тэрбум төгрөгт хүрсэн.

НИЙТ ЗЭЭЛ

186.8

ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

НИЙТ ХАДГАЛАМЖ

191.2

ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

НИЙТ ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

- 85.9 хувийг 1 тэрбум төгрөгөөс дээш хөрөнгөтэй 23 ХЗХ;
- 5.0 хувийг 500 саяас 1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөтэй 18 ХЗХ;
- 9.1 хувийг 500 сая төгрөгөөс доош хөрөнгөтэй 193 ХЗХ эзэлж байна.

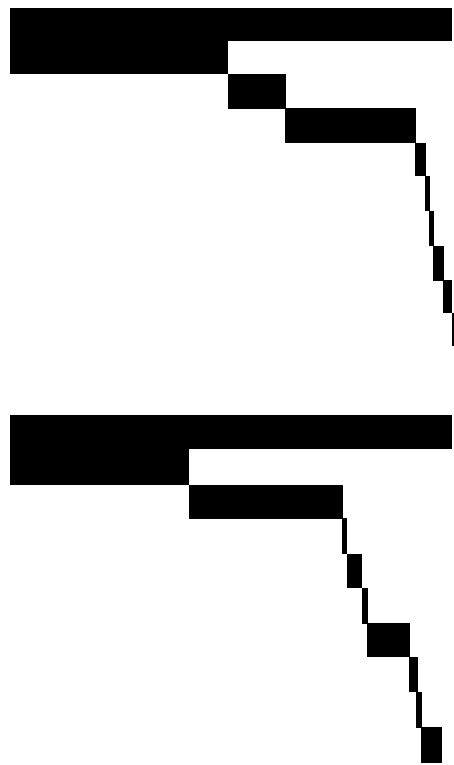
85.9%

23 ХЗХ

5.0%
18 ХЗХ9.1%
193 ХЗХ

ХЗХ-дын актив болон пассивын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

Нийт хөрөнгийн дүн	270.5	100.0%
Эргэлтийн хөрөнгө	262.2	96.9%
Мөнгөн хөрөнгө	69.4	25.7%
Зээл /цэврээр/	181.8	67.2%
Авлага	9.1	3.4%
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	0.9	0.4%
Өмчлөх бусад хөрөнгө /цэврээр/	0.7	0.3%
Эргэлтийн бус хөрөнгө	8.3	3.1%
Үндсэн хөрөнгө /цэврээр/	4.2	1.5%
Биет бус хөрөнгө /цэврээр/	4.1	1.5%
Хөрөнгө оруулалт ба бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	0.02	0.0%
Нийт өр төлбөр ба өөрийн хөрөнгийн дүн	270.5	100.0%
Өр төлбөр	214.6	79.3%
Хадгаламж	191.2	70.7%
Богино хугацаат зээл	2.7	1.0%
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	16.8	6.2%
Урт хугацаат өр төлбөр	3.9	1.5%
Өөрийн хөрөнгө	55.9	20.7%
Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	22.6	8.4%
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	0.3	0.1%
Хоршоологчдын өмч	0.3	12.2%

- Нийт хөрөнгийн 96.9 хувь нь эргэлтийн хөрөнгө, үлдсэн 3.1 хувь нь эргэлтийн бус хөрөнгө байна.
- Нийт хөрөнгийн 25.7 хувийг мөнгөн хөрөнгө, 67.2 хувийг зээлийн цэвэр үлдэгдэл, 3.4 хувийг авлагын үлдэгдэл бүрдүүлж байна.
- Эх үүсвэрийн хувьд нийт хөрөнгийн 79.3 хувийг өр төлбөр, 20.7 хувийг өөрийн хөрөнгө бүрдүүлж байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

БАРУУН БҮС

44 ХЗХ

8 САЛБАР

ХАНГАЙН БҮС

23 ХЗХ

17 САЛБАР

ТӨВИЙН БҮС

21 ХЗХ

20 САЛБАР

ЗҮҮН БҮС

10 ХЗХ

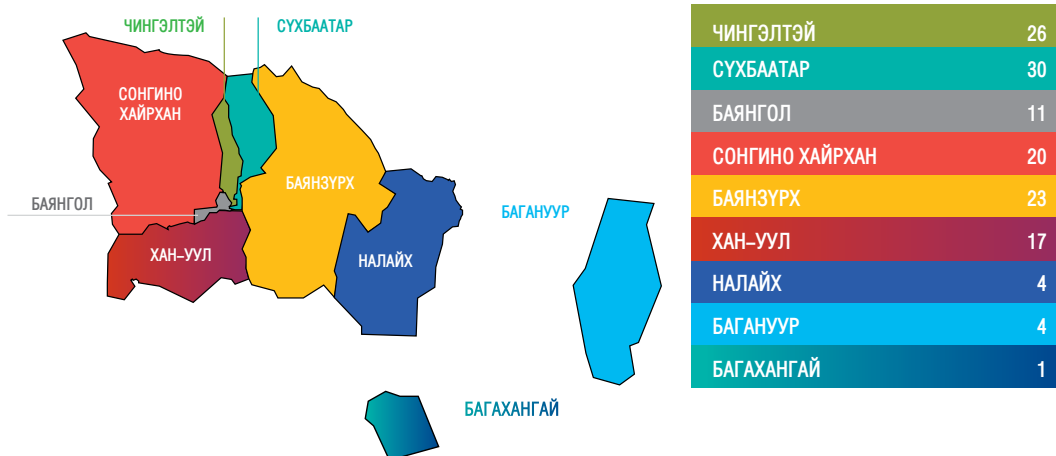
12 САЛБАР

УЛААНБААТАР

136 ХЗХ

7 САЛБАР

- Тайлант улиралд нийт 234 ХЗХ-ноос 136 ХЗХ нь Улаанбаатар хотод, 98 ХЗХ нь хөдөө, орон нутагт бүртгэлтэй байна.
- Хөдөө, орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ-дын 44.9 хувь нь баруун бүсэд, 10.2 хувь нь зүүн бүсэд, 23.5 хувь нь хангайн бүсэд, 21.4 хувь нь төвийн бүсэд байршжээ.
- Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй 136 ХЗХ-ны 93.4 хувь нь төвийн зургаан дүүрэгт, 6.6 хувь нь алслагдмал гурван дүүрэгт байршиж байна.

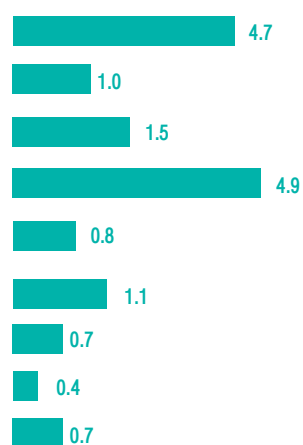

“Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг (AFI)”-ийн Санхүүгийн хүртээмжийн тоон мэдээллийн ажлын хэсгээс улс орнуудын санхүүгийн хүртээмжийг үнэлэх үндсэн индикаторуудыг¹ 2013 онд гаргасан. Тус индикаторуудыг ашиглан салбарын хүртээмжтэй байдлыг харуулъя. Үүнийг хөдөлмөрийн насны буюу 18–64 насны 10,000 хүнд ногдох, 1,000 аж ахуйн нэгж (ААН)-д ногдох ХЗХ-дын тоогоор илэрхийлж болно.

10 000 хүнд ногдох ХЗХ-ны тоо

1 000 ААН-д ногдох ХЗХ-ны тоо

- 1,000 ААН-д ногдох ХЗХ-ны тоогоор Налайх дүүрэг 4.9, Багануур 4.7, Чингэлтэй дүүрэг 1.5 үзүүлэлттэйгээр тус тус тэргүүлж байгаа бол Баянгол дүүрэг 0.4 гэсэн үзүүлэлттэйгээр хамгийн доогуур жагсаж байна.
- Харин 10,000 хүнд ногдох ХЗХ-ны тоогоор Багахангай, Сүхбаатар, Налайх, Чингэлтэй дүүргүүд тус тус 3.8, 3.5, 3.1, 3.0 гэсэн үзүүлэлтээр тэргүүлж байна.

¹ <https://www.afi-global.org/sites/default/files/publications/fidwg-core-set-measuring-fi.pdf>

Хүртээмжийн үзүүлэлтийг 4 бүсээр ангилахад баруун бүс 10,000 хүнд ногдох, 1,000 ААН-д ногдох ХЗХ-дын тоогоор бусад бүсээс илүү сайн үзүүлэлттэй байна.

Нэг гишүүнд ногдож буй дундаж зээл

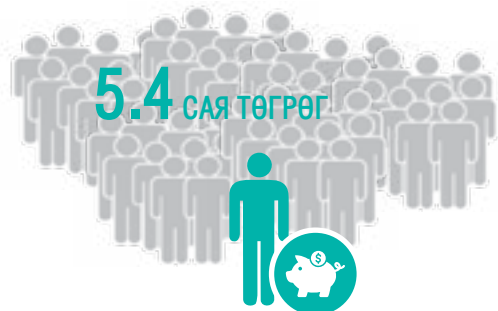
ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРТЭЭМЖ

- Улсын хэмжээнд 18-с 64 насны 59 хүн тутмын нэг нь ХЗХ-нд гишүүнчлэлтэй, зээлийн үйлчилгээг хүртэж байна.
- Дээрх үзүүлэлт хөдөө, орон нутагт 75 хүнд нэг байгаа бол Улаанбаатар хотын хэмжээнд 48 хүнд нэг тохиож байна
- Улсын хэмжээнд ХЗХ-ноос зээл авсан нэг зээлдэгч гишүүн дунджаар 5.7 сая төгрөгийн зээлтэй байна.
- Улаанбаатар хотын хэмжээнд энэ дүн 8.2 сая төгрөг байгаа бол хөдөө, орон нутагт 2.5 сая төгрөг байна.

ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРТЭЭМЖ

- Улсын хэмжээнд 18-с 64 насны 55 хүн тутмын нэг нь ХЗХ-нд гишүүнчлэлтэй, хадгаламжийн үйлчилгээг хүртэж байна.
- Дээрх үзүүлэлт хөдөө, орон нутагт 62 хүнд нэг байгаа бол Улаанбаатар хотын хэмжээнд 48 хүнд нэг тохиож байна.
- Улсын хэмжээнд ХЗХ-нд хадгаламжтай нэг хадгаламж эзэмшигч гишүүн дунджаар 5.4 сая төгрөгийн хадгаламжтай байна.
- Улаанбаатар хотын хэмжээнд энэ дүн 8.6 сая төгрөг байгаа бол хөдөө, орон нутагт 1.9 сая төгрөг байна.

Нэг гишүүнд ногдож буй хадгаламжийн дундаж хэмжээ

ХЗХ-НЫ ГИШҮҮДИЙН ХҮРТЭЭМЖ

Эрэгтэй

49.1%

Эмэгтэй

50.7%

Хуулийн этгээд

0.2%

НАСНЫ БҮЛГЭЭР

18-35 НАС

28.7%

36-45 НАС

29.9%

46-55 НАС

24.5%

55-ААС ДЭЭШ

16.9%

БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШИНГЭЭР

42.7%

ДЭЭД

14.6%

ТУСГАЙ
ДУНД

30.2%

БҮРЭН
ДУНД

8.7%

ДУНД

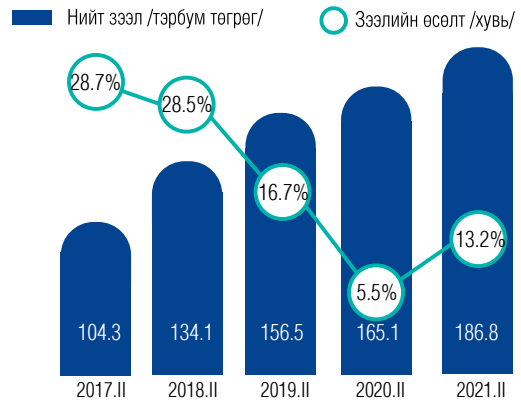
3.8%

БАГА

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛ

- Тайлант улиралд нийт зээлийн хэмжээ 186.8 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 13.2 хувиар өслөө.
- Цэвэр зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 13.5 хувиар өсөж 181.8 тэрбум төгрөгт, зээлийн эрсдэлийн сангийн хэмжээ 2.0 хувиар өсөж 5.0 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Тайлант улиралд 2017 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад ХЗХ–ны нийт зээлийн үлдэгдлийн дүн 82.5 тэрбум төгрөгөөр буюу 79.0 хувиар нэмэгдэж 186.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн.

ХЭВИЙН

93.6%

ХУГАЦАА ХЭТЭРСЭН

2.7%

ЧАНАРГҮЙ

3.7%

ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛИЙН ЧАНАР

- Тайлант улиралд хэвийн зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 14.4 хувиар өсөж 174.8 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Нийт зээлийн 93.6 хувийг хэвийн зээл эзэлж байна.
- Хугацаа хэтэрсэн зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 0.6 хувиар буурч 5.1 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Чанаргүй зээлийн хэмжээ 2.7 хувиар буурч 6.9 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Тайлант үеийг 2017 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад ХЗХ–ны салбарын нийт чанаргүй зээлийн дүн 2.1 тэрбум төгрөгөөр буюу 43.7 хувиар нэмэгдэж 6.9 тэрбум төгрөгт хүрсэн.

ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛИЙН ЗОРИУЛАЛТ

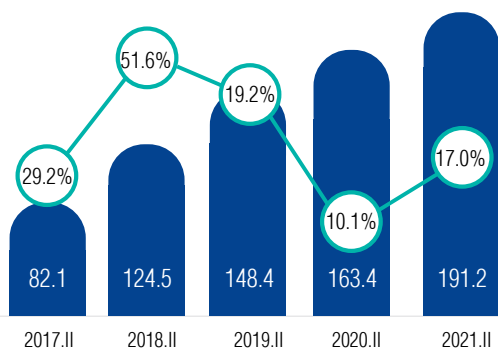
- Нийт олгосон зээлийн 80.9 хувь нь хэрэглээ болон түүнд холбогдох бусад зориулалтаар, 4.4 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт, 2.4 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбарт олгогдсон байна.
- Нийт эргэн төлөгдсөн зээлийн 84.1 хувь нь хэрэглээ болон түүнд холбогдох бусад зориулалтаар олгосон зээлээс, 4.7 хувь нь бөөний болон жижиглэнгийн худалдааны үйл ажиллагаанаас, 2.3 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбараас эргэн төлөгдсөн байна.

ТӨЛӨГДСӨН ЗЭЭЛ

ОЛГОСОН ЗЭЭЛ

■ Нийт хадгаламж /тэрбум төгрөг/ ○ Хадгаламжийн өсөлт /хувь/

ХЗХ-ДЫН ХАДГАЛАМЖ

- ХЗХ-дын нийт хадгаламжийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 17.0 хувиар өсөж 191.2 тэрбум төгрөг боллоо.
- Тайлант улирлыг 2017 оны 2 дугаар улиралтай харьцуулахад ХЗХ-ны нийт хадгаламжийн хэмжээ 109.04 тэрбум төгрөгөөр буюу 132.8 хувиар нэмэгдэж 191.2 тэрбум төгрөгт хүрсэн.

НИЙТ ХАДГАЛАМЖ

- 97.7 хувийг хугацаатай хадгаламж, 2.3 хувийг хугацаагүй хадгаламж бүрдүүлж байна.

97.7%

ХУГАЦААТАЙ

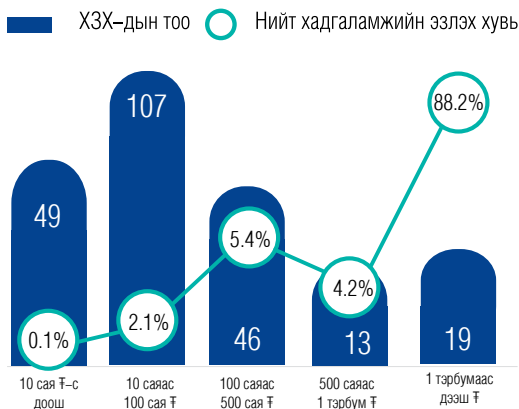

2.3%

ХУГАЦААГҮЙ

- Тайлант улиралд ХЗХ-дын 95.3 хувь буюу 223 ХЗХ нь нийт 191.2 тэрбум төгрөгийн хадгаламж төвлөрүүлсэн.
- Үлдсэн 4.7 хувь буюу 11 ХЗХ нь хадгаламж татаагүй байна.

НИЙТ ХАДГАЛАМЖИД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

- 1 тэрбумаас дээш төгрөгийн хадгаламжтай 19 ХЗХ нь нийт 168.6 тэрбум төгрөг буюу салбарын нийт хадгаламжийн 88.2 хувийг;
- 10 саяас 1 тэрбум төгрөгийн хадгаламжтай 166 ХЗХ нь нийт 22.4 тэрбум төгрөг буюу салбарын нийт хадгаламжийн 11.7 хувийг;
- 10 саяас доош төгрөгийн хадгаламжтай 49 ХЗХ нь нийт 0.2 тэрбум төгрөг буюу салбарын нийт хадгаламжийн 0.1 хувийг тус тус бүрдүүлж байна.
- 14 ХЗХ нь хадгаламж татаагүй.

1.38%

Хадгаламжийн жигнэсэн
дундаж сарын хүү

2.46%

Зээлийн жигнэсэн
дундаж сарын хүү

	2020.I	2020.II	2020.III	2020.IV	2021.I	2021.II
ЗЖДХ	3.1	2.9	2.9	3.0	2.4	2.5
ХЖДХ	1.5	1.5	1.5	1.5	1.4	1.4

БУСАД ТӨРЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЭЛЖ БҮЙ ХЗХ

2020.II

2021.II

Төсөл, хөтөлбөрийг дамжуулан хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа
эрхлэх зөвшөөрөлтэй

97

80

Санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөлтэй

3

3

Даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх
зөвшөөрөлтэй

4

4

Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ

*

1

Салбарын зөвшөөрөлтэй

САЛБАР-61

САЛБАР-64

ОРЛОГО

- ХЗХ–дын нийт хүүгийн орлого өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 0.7 хувиар өсөж 25.8 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Нийт хүүгийн орлогын 94.1 хувийг зээлийн хүүгийн орлого эзэлж байна.
- Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан хүүгийн орлого 5.5 хувийг, зээлийн нэмэгдүүлсэн хүүгийн орлого 0.4 хувийг тус тус эзэлжээ.
- Санхүүгийн түрээсийн хүүгийн орлого болон үнэт цаасны хүүгийн орлого байхгүй байна.

ЗАРДАЛ

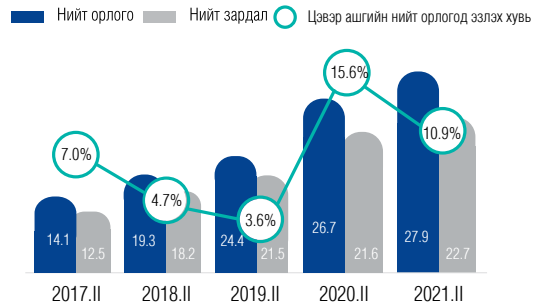
- ХЗХ–дын нийт хүүгийн зардал өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 7.3 хувиар өсөж 15.2 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Нийт хүүгийн зардлын 98.2 хувийг хадгаламжийн хүүгийн зардал эзэлж байна.
- Хүүгийн зардлын 1.6 хувийг эзэлж буй банк, санхүүгийн байгууллагад төлсөн хүү өмнөх оны мөн үеэс 11.2 хувиар буурч 238.4 сая төгрөг болжээ.
- Санхүүгийн түрээсийн хүүгийн зардал 250,000 төгрөг гарсан байна.

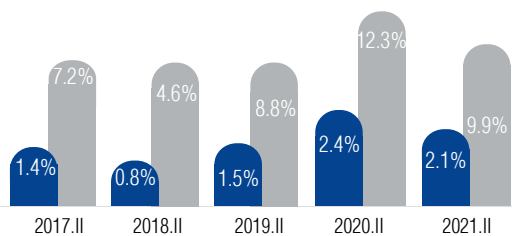
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

ХЗХ–ДЫН ОРЛОГО, ЗАРДАЛ

- Тайлант улиралд 27.9 тэрбум төгрөгийн орлого, 22.7 тэрбум төгрөгийн зардал, 5.2 тэрбум төгрөгийн ашигтай ажилласан.
- Цэвэр ашгийн нийт орлогод эзлэх хувь өмнөх оноос 0.85 пунктээр буурч 18.6 хувьд хүрчээ.

■ Нийт хөрөнгийн өгөөж ■ Өөрийн хөрөнгийн өгөөж

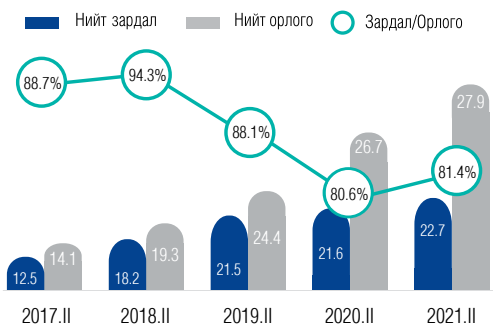

НИЙТ БОЛОН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖ

- ХЗХ–дын өөрийн хөрөнгийн өгөөж нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2.4 пунктээр буурч 9.9 хувьд хүрлээ.
- Нийт хөрөнгийн өгөөж нь 0.3 пунктээр буурч 2.1 хувьд хүрчээ.

ГОЛЛОХ ХАРЬЦААНУУД

- Тайлант улиралд хүүгийн орлогын нийт зээлд эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеэс 1.7 пунктээр буурч 13.8 хувьд хүрлээ.
- Тайлант улиралд ойролцоогоор 100 төгрөг бүрийн зээлийн үйлчилгээнээс 13.8 төгрөгийн хүүгийн орлого олсон байна.
- Цэвэр орлогыг нийт орлогод харьцуулан тооцдог цэвэр ахиуц ашгийн харьцаа нь өмнөх оны мөн үеэс 0.9 пунктээр буурч 18.6 хувь болжээ.

ЗАРДАЛ ОРЛОГЫН ХАРЬЦАА

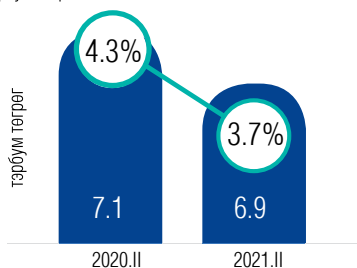
- ХЗХ-дын 100 төгрөгийн орлого тутмын 21.7 төгрөг нь үйл ажиллагааны зардалд ногдож байна.

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

ХЗХ нь өөрийн үйл ажиллагаанд учирч болзошгүй эрсдэлийг дараах үндсэн 4 үзүүлэлт /PEARLS аргачлал/-ийн дагуу тооцож, мөрдлөг болгон ажилладаг. Үүнд:

1. Хөрөнгийн чанарын болон хамгаалалтын үзүүлэлт;
2. Үр ашигтай санхүүгийн бүтцийн үзүүлэлт;
3. Өгөөж, зардлын хувь хэмжээний үзүүлэлт;
4. Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын үзүүлэлт.

■ Чанаргүй зээл /тэрбум төгрөг/ ○ Нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь

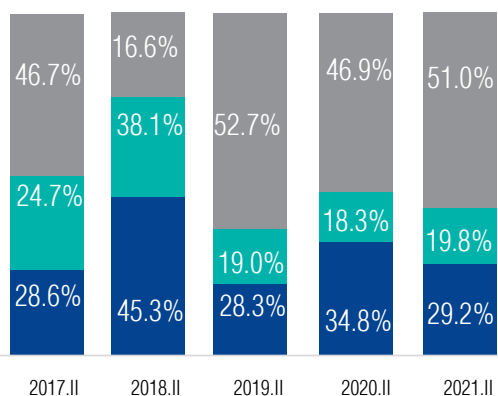
ХЗХ-ДЫН ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛ

- Нийт чанаргүй зээлийн дүн өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.2 тэрбум төгрөгөөр буурч 6.9 тэрбум төгрөг боллоо.
- Нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.6 пунктээр буурч 3.7 хувьд хүрлээ. ХЗХ-дын мөрдөж буй зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтээр энэхүү үзүүлэлт 5 хувиас бага байх ёстой.

ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛИЙН АНГИЛАЛ

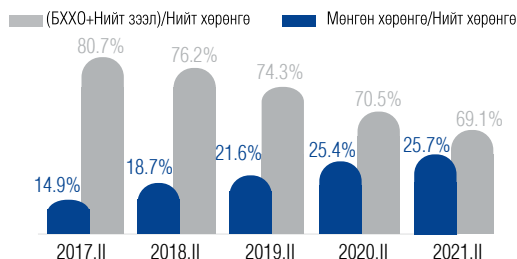
- Чанаргүй зээлийн ангилал дахь хэвийн бус зээлийн эзлэх хувь өнгөрсөн оны мөн үеэс 5.6 пунктээр буурч 29.2 хувь болжээ.
- Эргэлзээтэй зээлийн хувьд өнгөрсөн оны мөн үеэс 1.5 пунктээр өсч 19.8 хувьд хүрсэн бол муу зээлийн нийт чанаргүй зээлд эзлэх жин 51.0 хувь байна.

■ Хэвийн бус зээл ■ Эргэлзээтэй зээл ■ Муу зээл

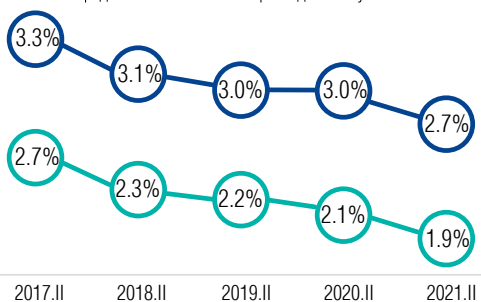

ХЗХ–ДЫН ХӨРВӨХ ЧАДВАР:

- ХЗХ–дын нийт мөнгөн хөрөнгө болон нийт хөрөнгийн харьцаа тайлант улиралд 25.7 хувьтай байна.
- Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт болон нийт зээлийн нийлбэрийг нийт хөрөнгөд харьцуулсан үзүүлэлт 69.1 хувьтай байна.

- Зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт зээлд эзлэх хувь
- Зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт хөрөнгөд эзлэх хувь

ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН САН

- Тайлант улиралд ХЗХ–дын зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт зээлд эзлэх хувь 2.7 хувь, харин нийт хөрөнгөд эзлэх хувь 1.9 хувь байна.

Харьцаа	Зохистой хувь	Тайлант улиралд
Бусдаас авсан зээл/Нийт зээл	<20%	3.6%
Нийт хадгаламж/Нийт хөрөнгө	20%–80%	70.7%
Цэвэр зээл/Нийт хөрөнгө	60%–85%	67.2%
Хоршоологчдын өмч/Нийт хөрөнгө	>5%	12.2%
Нөөцийн сан/Хоршоологчдын өмч	>10%	31.3%
Хадгаламж хамгааллын сан/Хоршоологчдын өмч	>5%	6.6%
Тогтворжилтын сан/Хоршоологчдын өмч	>5%	6.4%
Үйл ажиллагааны зардал/Нийт хөрөнгө	<15%	2.2%

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Монгол Улс гамшгаас хамгаалах өндөржүүлсэн байдлын зэрэгт шилжсэнээс эдийн засгийн идэвхжил саарч, иргэд, аж ахуйн нэгжийн хэвийн үйл ажиллагаа алдагдаж, санхүү, төлбөрийн чадварт сөргөөр нөлөөлөх эрсдэл үүссэний улмаас санхүүгийн салбарт учирч болзошгүй эрсдэлийг бууруулах, тогтвортой байдлыг хадгалах зорилгоор СЗХ-ны дарга, Сангийн сайдын 2015 оны 145/124 дүгээр хамтарсан тушаалаар баталсан “Хадгаламж, зээлийн хоршооны активыг ангилах, активын эрсдэлийн сан байгуулж, зарцуулах журам”-ын зээлийн ангилал бууруулах хугацаанд нийт 4 удаа өөрчлөлт оруулж, 2021 оны 6 дугаар сарын 23-ны өдрийн 266 дугаар тогтоолоор зээлийн ангиллын чанарыг бууруулах хугацааг аажмаар бууруулж 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэл хугацаанд мөрдүүлэхээр тогтоолоо.
- ХЗХ-д өөрийн хөрөнгө болон гишүүдийн бүртгэлд орсон өөрчлөлтийг Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.3-т зааснаар хагас, бүтэн жилээр СЗХ-нд ирүүлдэг. Цаг үеийн нөхцөл байдалтай холбогдуулж 2020 оны 4 дүгээр улирлын байдлаарх тусгай зөвшөөрөлтэй 249 ХЗХ-ны 72,000 гаруй гишүүдийн бүртгэлийг цахимжуулах ажлыг эхлүүлсэн. 2021 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар Зөвшөөрлийн цахим системд 222 ХЗХ-ны 64,181 гишүүний мэдээллийг бүртгээд байна.

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- Цахим шилжилтэд учирч буй хүндрэлийг хэрхэн даван туулах талаар ХЗХ-дын төлөөллийг оролцуулсан 3 удаагийн хэлэлцүүлэг, ХЗХ-дын зээлдэгчийн мэдээллийг СЗХ-ны дэд системээр дамжуулах талаар Монголбанкны Зээлийн мэдээллийн албатай болон дундын мэдээллийн сан үүсгэх талаар УБЕГ-ын ХЭУБГ-тай тус тус уулзалт зохион байгуулсан.

ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САН

Нийт хөрөнгө

251.1
тэрбум төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Нэг батлан даалтын
дундаж хэмжээ

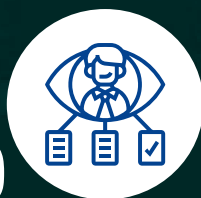
139.7
сая төгрөг

Хүртээмжтэй байдал

Ирүүлсэн
хүсэлтийн тоо

241

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Зөвшөөрөгдсөн
хүсэлтийн тоо

180

Ашигт ажиллагаа

Нийт орлого

4.9 тэрбум төгрөг

Нийт ашиг

4.2 тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

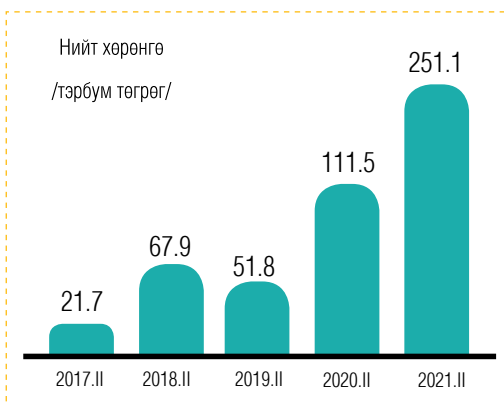
Чанаргүй батлан
даалтын эзлэх хувь

16.9%

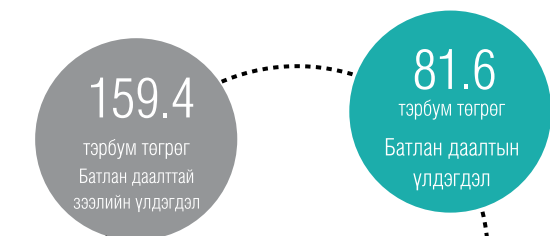
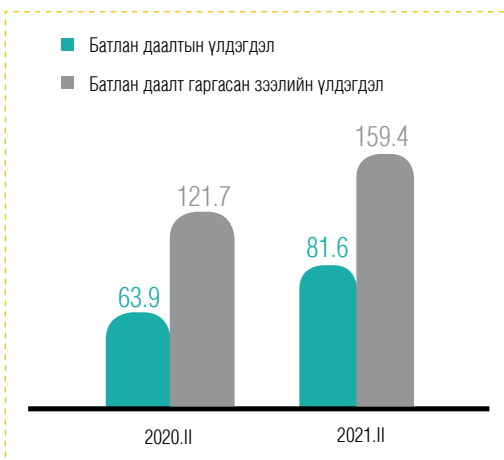
САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

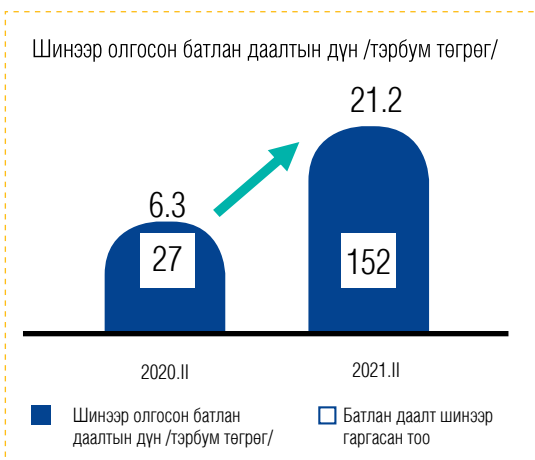
2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар сангийн нийт хөрөнгийн хэмжээ 251.1 тэрбум төгрөг хүрч өмнөх оны мөн үеэс 125.3 хувиар буюу 139.6 тэрбум төгрөгөөр өслөө.

- Сангийн батлан даалтын үлдэгдэл 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар 81.6 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 27.8 хувиар буюу 17.8 тэрбум төгрөгөөр өслөө.
- Батлан даалт гаргасан зээлийн үлдэгдэл өмнөх оны мөн үеэс 31.0 хувиар буюу 37.7 тэрбум төгрөгөөр өсөж 159.4 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

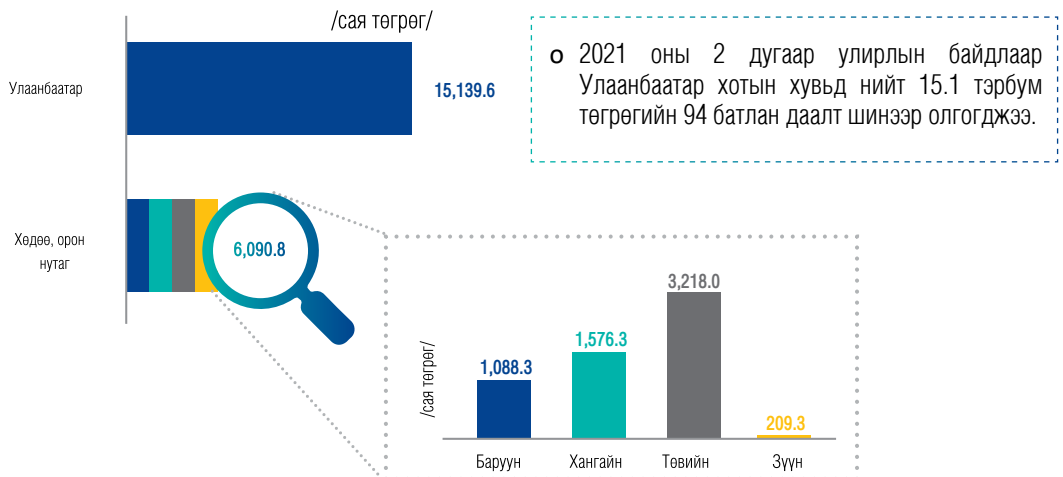
- 2021 оны 2 дугаар улиралд нийт 21.2 тэрбум төгрөгийн 152 батлан даалтыг шинээр гаргасан нь өмнөх оны мөн үед гаргасан батлан даалтаас тооны хувьд 5.6 дахин, дүнгийн хувьд 3.4 дахин өссөн дүнтэй байна. Тайлант улиралд харьцангуй бага дүнтэй олон батлан даалтыг олгосон байна.

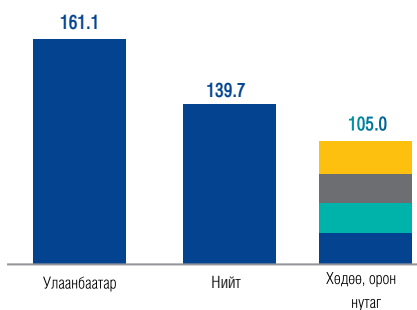
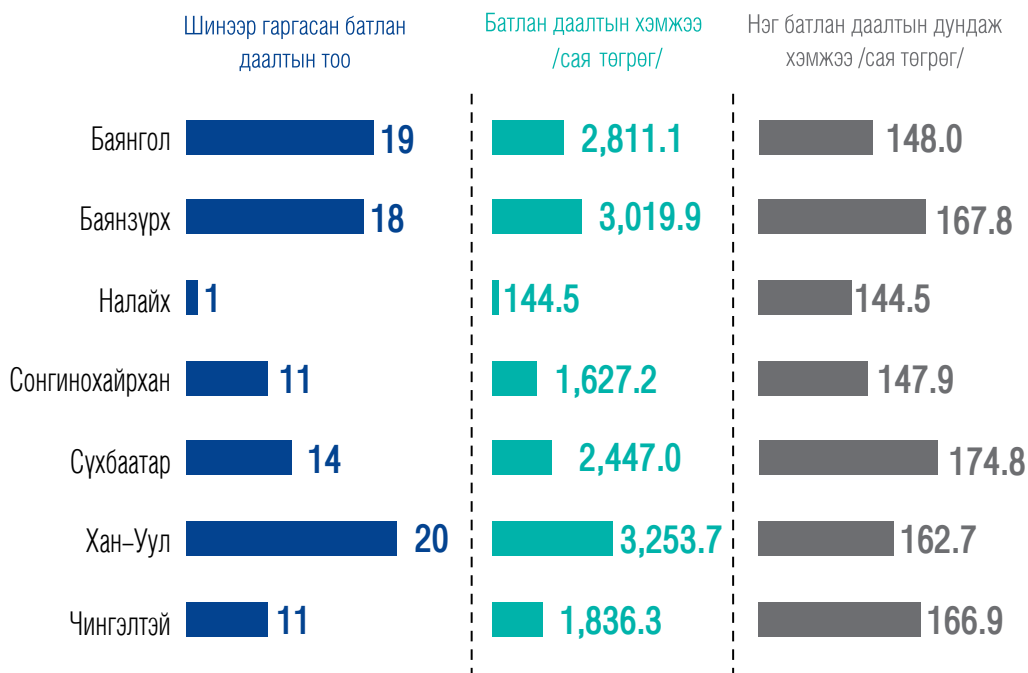

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

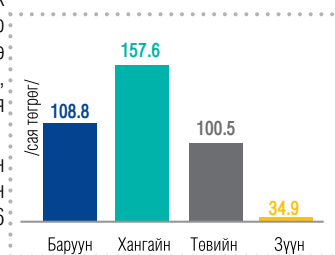

НИЙТ БАТЛАН ДААЛТЫН ХЭМЖЭЭ

- Нэг батлан даалтын дундаж хэмжээний хувьд Улаанбаатар хотод 161.1 сая төгрөг, хөдөө орон нутагт 105.0 сая төгрөг, улсын хэмжээнд 139.7 сая төгрөг байна.
- Бус нутгуудын хувьд Хангайн бүсэд олгосон 1 батлан даалтын хэмжээ хамгийн их буюу 157.6 сая төгрөг байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

	Батлан даалт гаргуулахаар ирүүлсэн хүсэлтийн тоо	Зөвшөөрөгдсөн хүсэлтийн тоо	Эзлэх хувь
2018.II	216	94	44.9%
2019.II	112	63	56.3%
2020.II	53	27	50.9%
2021.II	241	180	74.7%

2021 оны 2 дугаар улиралд батлан даалт гаргуулах нийт 241 хүсэлт ирснээс 180 хүсэлт нь зөвшөөрөгдсөн байна. Үүнээс 152 хүсэлтийн батлан даалтыг олгосон байна. Ирүүлсэн хүсэлтийн тоо нь өмнөх оны мөн үеэс 4.5 дахин, зөвшөөрөгдсөн хүсэлтийн тоо 6.7 дахин өссөн байна. Хүсэлтийн зөвшөөрлийн хувь 74.7 байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 23.8 пунктээр өссөн байна.

2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт олгосон батлан даалтын 52.6 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт, 19.3 хувийг үйлдвэрлэлийн салбарт, 13.3 хувийг барилгын салбарт, 12.2 хувийг үйлчилгээний салбарт, 2.6 хувийг хөдөө аж ахуйн салбарт тус тус гаргасан байна. Бөөний болон жижиглэн худалдаа ба үйлдвэрлэлийн салбарт гаргасан батлан даалтын эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеэс 5.4, 6.0 пунктээр тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

- 2021 оны 2 дугаар улиралд гаргасан батлан даалтын дундаж хугацаа 43.6 сар буюу 3.6 жил байна.
- Энэ үзүүлэлт нь өмнөх оны мөн үеэс 52.4 сар буюу 4.4 жилээр буурсан үзүүлэлт юм.
- Тайлант улиралд харьцангуй богино хугацаатай олон тооны батлан даалтыг олгосон байна.

Банкны ангиллаар

- Төрийн банк 31.9%
- Капитрон банк 3.5%
- Худалдаа хөгжлийн банк 25.4%
- Хаан банк 17.2%
- Голомт банк 15.2%
- Хас банк 6.8%

79.7
САР

2021 оны 2 дугаар улиралд Сангаас гаргасан батлан даалтын 31.9 хувийг Төрийн банк, 25.4 хувийг Худалдаа хөгжлийн банк, 17.2 хувийг Хаан банк, 15.2 хувийг Голомт банк, 6.8 хувийг Хас банк, 3.5 хувийг Капитрон банкны зээлд гаргасан батлан даалт тус тус бүрдүүлж байна.

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

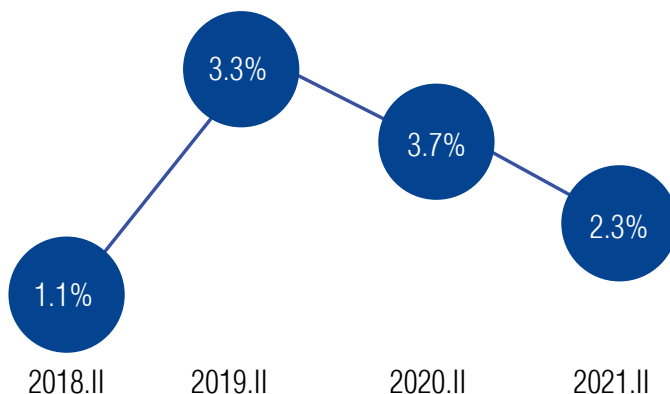
Орлогын бүтэц

Зарлагын бүтэц

Нийт хөрөнгийн өгөөж

2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар сангийн нийт хөрөнгийн өгөөж 2.3 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 1.4 нэгжээр буурсан байна.

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН САЛБАР

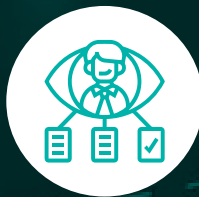
Зохицуулалттай этгээд

205

Салбарын төлөв

470.0 тэрбум
төгрөгийн үнэ бүхий
ҮХХ-ийг зуучлан
худалдан, худалдан
авч, шилжүүлжээ

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

Хүртээмжтэй байдал

98.5%

Улаанбаатар хотод үйл
ажиллагаа эрхэлж байна

Бодлого зохицуулалт

САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

УИХ–ын 2020 оны 1 дүгээр сарын 17–ны өдрийн чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хууль, СЗХ–ны эрх зүйн байдлын тухай хуульд нэмэлт орсноор ҮХЭХЗ–ын байгууллага нь СЗХ–ны хяналт, зохицуулалтад хамаарах болсон.

СЗХ–ны 2020 оны 4 дүгээр сарын 22–ны өдрийн хуралдаанаар анхны ҮХЭХЗ–ын байгууллагад тусгай зөвшөөрөл олгосон бөгөөд 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт 205 ҮХЭХЗ–ын байгууллага тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗ–ын байгууллагууд:

Брокер
226

Агент
1,255

Нэг ҮХЭХЗ–ын байгууллага дунджаар 1 брокер, 6 агенттай ажиллаж байна. Хамгийн олон агенттай ҮХЭХЗ–ын байгууллагын агентын тоо 106 байна.

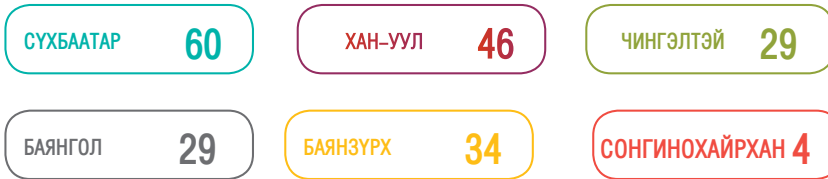

ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

Тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗ–ын байгууллагуудын 289 хувьцаа эзэмшигчдийн нийт хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 20 тэрбум төгрөг байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ ҮХЭХЗ-ЫН КОМПАНИУДЫН БАЙРШИЛ

БАЙРШИЛ

Нийт тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудын 29.3 хувь нь Сүхбаатар, 22.4 хувь нь Хан-Уул, 14.1 хувь нь Чингэлтэй, 16.6 хувь нь Баянзүрх, 14.1 хувь нь Баянгол, 2 хувь нь Сонгинохайрхан дүүрэгт тус тус үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа бол хөдөө, орон нутагт 3 ҮХЭХЗ-ын байгууллага буюу 1.5 хувь нь үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ТОО, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРЛӨӨР /ДАВХАРДСАН ТООГООР/

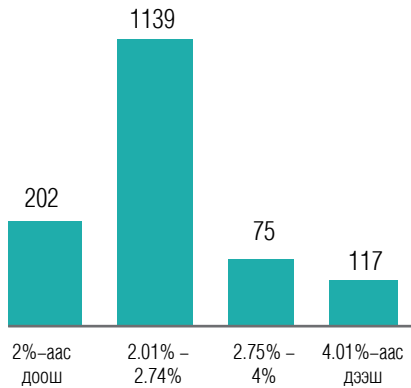
ШИГТГЭЭ

Монгол Улсын хэмжээнд ипотекийн 6 хувийн зээл олголт 2021 оны 05 дугаар сарын байдлаар 3,944 хүн хамрагдаж 271 тэрбум төгрөгийн ипотекийн зээл аваад байна. Энэ нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 2.8 дахин их гэсэн үг юм.

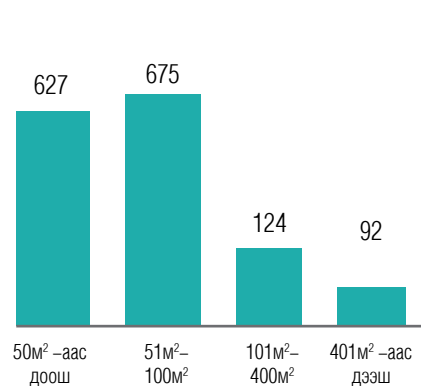
**ХУДАЛДАХ, ХУДАЛДАН АВАХ,
ШИЛЖҮҮЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ**

Давхардсан тоогоор 2021 оны эхний хагас жилд нийт 2085 хэлцлээр нийт 470 мянган м.кв талбай бүхий нийт 328.3 тэрбум төгрөгийн үл хөдлөх хөрөнгийг зуучлан худалдан, шилжүүлжээ.

Шимтгэлийн хувь
/ҮХЭХЗ-ын байгууллагын тоогоор/

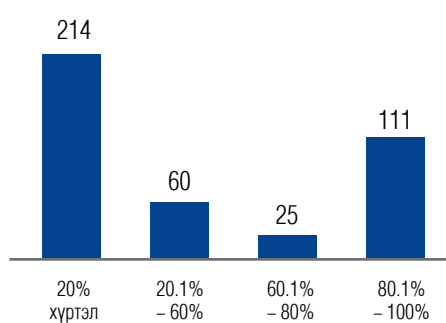
Талбайн хэмжээ
/ҮХЭХЗ-ын байгууллагын тоогоор/

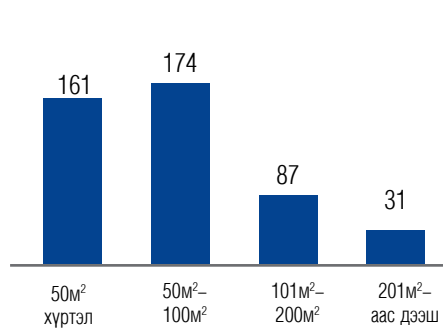
**ТҮРЭЭСЛЭХ, ТҮРЭЭСЛҮҮЛЭХ, ХӨЛСЛӨХ,
ХӨЛСЛҮҮЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ**

Тайлант хугацаанд нийт 855 хэлцлээр 8.0 тэрбум төгрөгийн үнэ бүхий нийт 82 мянган м.кв талбайтай үл хөдлөх хөрөнгийг зуучлан хөлслүүлж, түрээслүүлжээ.

Шимтгэлийн хувь
/ҮХЭХЗ-ын байгууллагын тоогоор/

Талбайн хэмжээ
/ҮХЭХЗ-ын байгууллагын тоогоор/

Жич: Түрээсийн шимтгэл сарын түрээсийн дүнд нэг удаа суутгагдсан болно.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

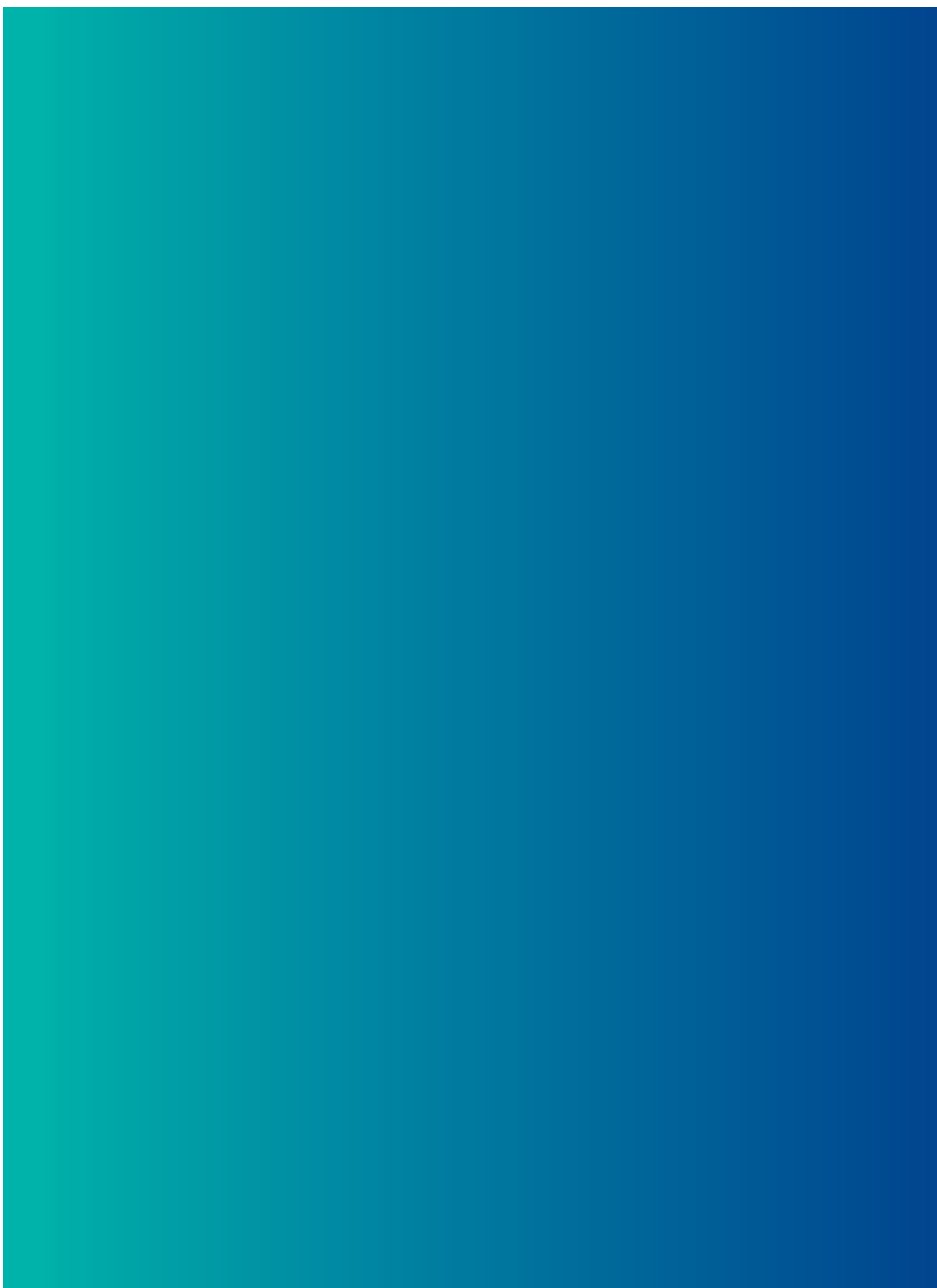
ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын үйл ажиллагааг зохицуулах, бодлого тодорхойлох судалгааг 5 улс орны хүрээнд хийж, цаашид авах арга хэмжээний төлөвлөгөөний төслийг боловсруулсан.
- Төрөөс санхүүгийн бус бизнес, мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийг зохицуулах хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлэхээр холбогдох судалгааг боловсруулж, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар танилцуулга бэлтгэсэн.
- СЗХ-ны 2021 оны 4 дүгээр сарын 14-ний өдрийн 152 дугаар тогтоолоор “Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын байгууллагын мэргэжлийн холбоонд тавигдах шаардлагыг тодорхойлсон журам”-ыг баталсан.
- СЗХ-ны 2020 оны 181 дүгээр тогтоолоор баталсан “Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын байгууллагын үйл ажиллагаанд зайны болон газар дээрх хяналт, шалгалт хийх журам”-ын шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж, цахим хуудсанд байршуулж, олон нийтээс санал авах ажлыг зохион байгуулсан.

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- Тайлант хугацаанд “Үл хөдлөх хөрөнгийн бизнес эрхлэгчдийн дээвэр нэгдсэн холбоо” ГҮТББ-тай хамтран нийт 4 удаагийн 203 оролцогчтой сургалтыг зохион байгуулсан.

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧДИЙН САЛБАР

Арилжаа эрхлэгчдийн тоо

38

Хуулийн этгээд

Салбарын төлөв

415

Иргэн

Худалдаж, худалдан
авсан үнэт металл

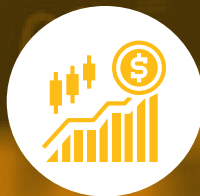
1.8

их наяд төгрөг

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

Хүртээмжтэй байдал

83.2%

Улаанбаатар хотод үйл
ажиллагаа эрхэлж байна

Бодлого зохицуулалт

САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭГЧДИЙН ТОО:

СЗХ 2020 оны 5 дугаар сарын 06-ны өдрөөс үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгож эхэлснээр 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт 38 хуулийн этгээд, 415 иргэн тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа явуулж байна.

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ
ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН
АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД

38

63

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ
ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН
АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА
ЭРХЛЭГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭГЧ
ИРГЭД

119

233

ҮНЭТ МЕТАЛЛ БОЛОН ҮНЭТ ЧУЛУУГААР
ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ
ИРГЭД

ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

Тайлант хугацаанд тусгай зөвшөөрөлтэй 38 хуулийн этгээдийн 57 хувьцаа эзэмшигчдийн нийт хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 8.4 тэрбум төгрөг байна.

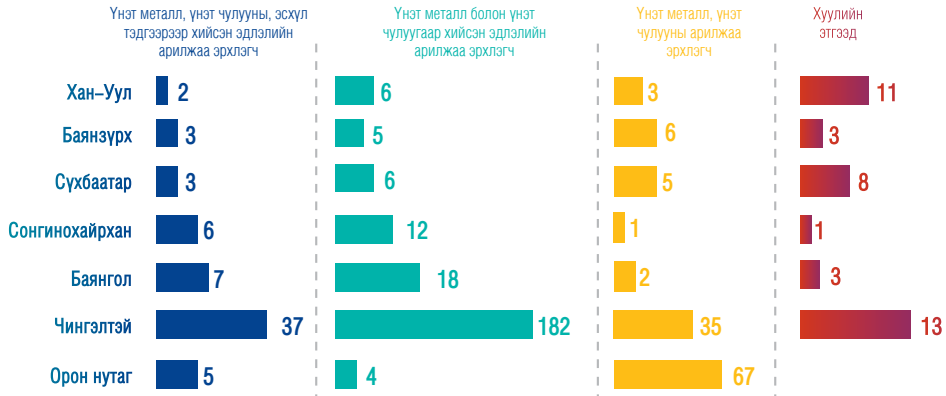
Тайлант хугацаанд салбарт үйл ажиллагаа эрхэлж буй нийт тусгай зөвшөөрөлтэй арилжаа эрхлэгчдийн 83.2 хувь нь Улаанбаатар хотод, үлдсэн 16.8 хувь нь хөдөө, орон нутагт үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Улаанбаатар хотод

83.2%

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ҮНЭТ МЕТАЛЛ БОЛОН ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ /БАЙРШЛААР/

Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчид ихэвчлэн хөдөө, орон нутагт, харин үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэгчид голчлон Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Тухайлбал үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчдийн 56.4 хувь нь хөдөө, орон нутаг, 43.6 хувь нь Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байна.

Үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч

**ӨМНӨГОВЬ 2
ДАРХАН-УУЛ 1
ГОВЬ-АЛТАЙ 2**

Үнэт металл болон үнэт чулуугаар хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч

**ХОВД 2
ДАРХАН-УУЛ 2**

Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгч

**БАЯНХОНГОР 14
СЭЛЭНГЭ 20
ТӨВ 12
ДАРХАН-УУЛ 6
ГОВЬ-АЛТАЙ 2
ӨМНӨГОВЬ 6
УВС 2
ДОРНОГОВЬ 1
ӨВӨРХАНГАЙ 1
ХОВД 3**

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

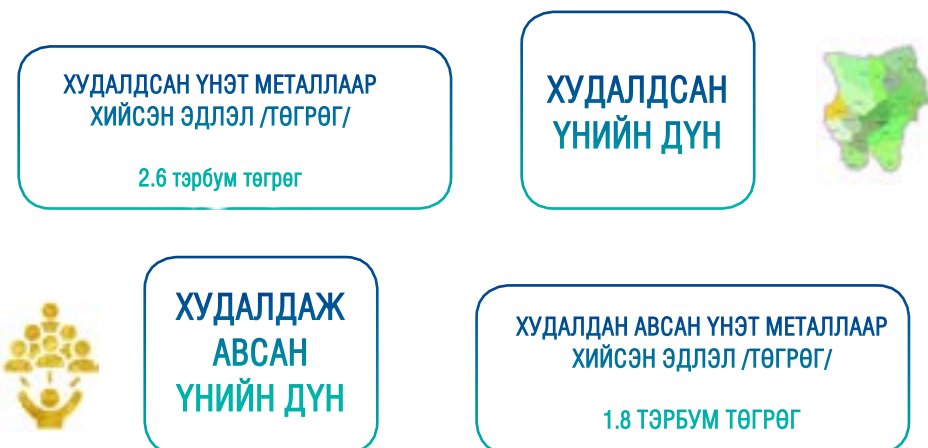
ХУДАЛДАЖ, ХУДАЛДАН АВСАН ҮНЭТ МЕТАЛЛЫН ДҮН

2021 оны эхний хагас жилд нийт 323.4 тэрбум төгрөгийн үнэт металлыг худалдаж, 263 тэрбум төгрөгийн үнэт металлыг худалдан авчээ.

ҮНЭТ МЕТАЛЛ ЭРХЛЭГЧИД БОЛОН ИРГЭД, АЖ АХУЙ НЭГЖ ХООРОНДЫН АРИЛЖАА

ХУДАЛДАЖ, ХУДАЛДАН АВСАН ҮНЭТ ЭДЛЭЛИЙН ДҮН

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

o Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчдийн нэгдсэн холбооноос 2021 оны 5 дугаар сарын 06–07–ны өдрүүдэд зохион байгуулж буй эрх олгох сургалтад эрх зүйн орчин, хяналт шалгалт, Фина систем гэсэн сэдвээр тус салбарын 42 оролцогч хамрагдлаа.

ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлтүүд	2019.ИИ	2020.ИИ	2021.ИИ
Зах зээлийн үнэлгээ /тэрбум төгрөг/	2,604.8	2,503.7	3,807.2
ЗЗҮ/ДНБ	7.0%	6.8%	10.3%
Хөрвөх чадвар	3.2%	0.9%	3.1%
Хувьцааны арилжаа /тэрбум төгрөг/	82.5	23.5	119.6
Компанийн өрийн хэрэгслийн арилжаа /тэрбум төгрөг/	0.09	5.0	517.5
ЗГҮЦ–ны арилжаа /тэрбум төгрөг/	7.9	0.6	–
Хөрөнгө оруулалтын сан /тэрбум төгрөг/	–	–	5.5
ТОП–20 индекс	20,785.2	16,208.9	33,509.0
MSE А индекс	9,743.0	8,062.5	10,524.6
MSE Б индекс	8,116.7	7,480.9	11,429.9
ХК–ийн тоо	307	304	312
ҮЦК–ийн тоо	52	53	54
ХАА–н биржийн арилжааны дүн /тэрбум төгрөг/	523.0	162.1	616.9
МАРІХ	864,004.5	918,691.4	1,014,163.1

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлтүүд	2019.ИИ	2020.ИИ	2021.ИИ
Нийт хөрөнгө /тэрбум төгрөг/	354.7	359.2	428.9
Даатгалын болон давхар даатгалын нийт хураамж /тэрбум төгрөг/	104.0	96.4	112.8
Нийт нөхөн төлбөр /тэрбум төгрөг/	25.7	27.7	29.0
Нөөц сан /тэрбум төгрөг/	158.9	159.7	189.3
Давхар даатгалын хураамж /тэрбум төгрөг/	33.7	24.8	36.2
Цэвэр ашиг /тэрбум төгрөг/	12.6	11.7	17.1
Мэргэжлийн оролцогчид:			
Ердийн даатгал	15	15	15
Урт хугацааны даатгал	1	1	1
Давхар даатгал	2	1	1
Даатгалын төлөөлөгч	2493	2453	2422
Даатгалын зуучлагч	52	55	56
Хохирол үнэлэгч	26	26	26
Актуарч	30	32	32
Аудитор	144	144	142
Аудитын компани	44	45	42

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

/Тэрбум төгрөг/

Үзүүлэлтүүд	2019.И	2020.И	2021.И
Нийт хөрөнгө	1,533.1	1,862.2	2,263.0
Эргэлтийн хөрөнгө	1,477.9	1,791.4	2,178.7
Мөнгөн хөрөнгө	318.8	395.3	443.9
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	2.4	10.3	19.7
Нийт зээл	1,096.7	1,307.3	1,571.9
Хэвийн зээл	956.5	1,131.1	1,373.1
Хугацаа хэтэрсэн зээл	42.9	62.3	46.0
Чанаргүй зээл	97.4	113.9	152.7
Зээлийн эрсдэлийн сан	72.2	88.8	116.0
Өмчлөх бусад үл хөдлөх болон өмчлөх бусад хөрөнгө (цэврээр)	10.3	12.9	13.6
Эргэлтийн бус хөрөнгө	55.2	70.7	84.3
Нийт өр төлбөр	378.0	524.5	709.5
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	84.1	118.6	179.1
Дотоод, гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад төлөх өглөг	167.3	212.3	201.4
Төслийн зээлийн санхүүжилт	17.8	23.4	18.6
Эзэмшигчдийн өмч	1,155.2	1,337.7	1,553.4
Хоёрдогч өглөг	0.8	0.8	8.1
Хувьцаат капитал	892.2	977.3	1,047.9
Хуримтлагдсан ашиг	230.1	325.9	446.3
ББСБ-ын тоо	538	542	536
Үүнээс: УБ хот	463	465	457
Хөдөө, орон нутаг	75	77	79
Харилцагчдын тоо	2,348,014	2,766,913	3,292,164
Нийт орлого	158.3	200.2	220.0
Хүүгийн орлого	132.9	163.7	174.5
Хүүгийн бус орлого	22.4	32.5	34.7
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	3.0	4.0	10.9
Нийт зардал	94.0	123.6	135.3
Хүүгийн зардал	15.1	22.3	17.8
Хүүгийн бус зардал	53.3	70.6	83.1
Болзошгүй эрсдэлийн зардал	16.2	21.0	23.2
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал	1.5	1.7	1.8
Цэвэр ашиг	64.3	76.6	84.8

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШООНЫ ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

/Тэрбум төгрөг/

Үзүүлэлтүүд	2019.ИИ	2020.ИИ	2021.ИИ
Нийт хөрөнгө	210.5	234.4	270.5
Эргэлтийн хөрөнгө	205.8	230.2	262.2
Мөнгөн хөрөнгө	45.4	59.5	69.4
Авлага	6.8	8.1	9.1
Эргэлтийн бус хөрөнгө	4.8	4.2	8.3
Үндсэн хөрөнгө /цэврээр/	4.7	4.0	4.2
Биет бус хөрөнгө	0.1	0.2	4.1
Хөрөнгө оруулалт ба бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	0.0	0.0	0.0
Нийт зээл	156.5	165.1	186.8
Хэвийн зээл	145.3	152.8	174.8
Хугацаа хэтэрсэн зээл	4.9	5.1	5.1
Чанаргүй зээл	6.4	7.1	6.9
Өр төлбөр	174.3	188.9	214.6
Хадгаламж	148.4	163.4	191.2
Богино хугацаат зээл	6.1	2.7	2.7
Урт хугацаат өр төлбөр	6.5	7.1	3.9
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	13.4	15.7	16.8
Өөрийн хөрөнгө	36.3	45.5	55.9
Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	17.5	18.2	22.6
Хоршоологчдын өмч	18.6	27.1	33.0
Хуримтлагдсан орлого /алдагдал/	9.5	15.1	15.5
Нийт орлого	24.4	26.7	27.9
Хүүгийн орлого	23.4	25.7	25.8
Үйл ажиллагааны бусад орлого	0.5	0.5	0.8
Үйл ажиллагааны бус орлого	0.5	0.6	1.3
Нийт зарлага	21.5	21.6	22.7
Хүүгийн зардал	13.7	14.2	15.2
Болзошгүй эрсдэлийн сангийн зардал	1.5	0.8	0.9
Үйл ажиллагааны зардал	5.8	6.0	6.1
Үйл ажиллагааны бус зардал	0.2	0.2	0.1
Цэвэр орлого	2.9	5.2	5.2
ХЗХ–дын тоо	275	256	234
УБ ХЗХ–дын тоо	174	155	136
Орон нутаг ХЗХ–дын тоо	101	101	98
Гишүүдийн тоо /мянга/	67.4	72.2	73.7

ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САН

/Тэрбум төгрөг/

ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	2019.И	2020.И	2021.И
Нийт хөрөнгө	51.2	111.5	251.1
Батлан даалтын үлдэгдэл	55.1	63.9	81.6
Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн	3.8	8.1	1.9
Чанаргүй	7.2	12.4	13.8
Батлан даалт гаргасан зээлийн үлдэгдэл	106.2	121.7	159.4
Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн	6.1	10.2	1.5
Чанаргүй	17.4	23.8	25.6
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	2.6	3.8	4.9
Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	0.6	0.7	0.7
Үндсэн үйл ажиллагааны үр дүн	2.0	3.1	4.2
Олгосон батлан даалтын тоо	63	27	152
Үүнээс: Иргэдэд	26	0	0
Аж ахуйн нэгжид	37	27	152
Олгосон батлан даалтын дүн	11.2	6.3	21.2
Үүнээс: Иргэдэд	4.0	0	0.0
Аж ахуйн нэгжид	7.2	6.3	21.2
Үүнээс: Хөдөө аж ахуй	1.1	0.7	0.5
Үйлдвэрлэл	2.7	0.8	4.1
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	2.5	3.0	11.2
Үйлчилгээ	4.9	1.8	2.6
Бусад	0.0	0.0	2.8
Батлан даалт гаргасан дундаж хугацаа /сараар/	87.1	96.9	43.6
Батлан даалт авахаар ирүүлсэн хүсэлтийн тоо	112	53	241
Үүнээс: Зөвшөөрөгдсөн хүсэлтийн тоо	63	27	180

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН САЛБАРЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	2020.IV	2021.II
ҮХЭХЗ–ын байгууллагын тоо	167	205
Брокерын тоо	188	226
Агентын тоо	1,171	1,255
Худалдаж, худалдан авч, шилжүүлсэн ҮХХ–ийн талбайн хэмжээ /м.кв/	163,059.0	470,454.5
Худалдаж, худалдан авч, шилжүүлсэн ҮХХ–ийн үнэ	101,325,031,690.0	328,364,762,000.0
Түрээслүүлж, түрээсэлж, хөлслүүлж, хөлсөлсөн ҮХХ–ийн талбайн хэмжээ /м.кв/	26,779.4	82,060.9
Түрээслүүлж, түрээсэлж, хөлслүүлж, хөлсөлсөн ҮХХ–ийн үнэ	2,318,251,015.1	8,091,947,600.0

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧДИЙН САЛБАРЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	2020.IV	2021.II
Тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдийн тоо	30	38
Үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгчдийн тоо	57	63
Үнэт металл болон үнэт чулуугаар хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч иргэдийн тоо	231	233
Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчийн үйл ажиллагаа эрхлэгч иргэдийн тоо	111	120
Худалдан авсан үнэт металлын бохир жин /грамм/	4,079,924.3	1,736,954.04
Худалдан авсан үнэт металлын нийт үнэ	624,211,590,095.0	261,150,096,323.32
Худалдсан үнэт металлын бохир жин /грамм/	3,640,581.4	2,030,298.24
Худалдсан үнэт металлын нийт үнэ	576,920,753,040.0	320,846,485,174.63
Худалдан авсан эдлэлийн нийт үнэ	176,127,420.1	1,824,558,496.65
Худалдсан эдлэлийн нийт үнэ	194,105,540.0	2,564,232,534.05

Засгийн газрын IV байр, Бага тойруу-3, Чингэлтэй дүүрэг,
Улаанбаатар хот, Монгол Улс 15160

+976-51-264444

press@frc.mn

www.frc.mn

Санхүүгийн зохицуулах хороо

@FRC_of_Mongolia